

TEMETTÜAT DEFTERLERİNE GÖRE XIX. YÜZYILIN ORTALARINDA SALİHLİ

Nejdet Bilgi*

Özet

Tanzimat dönemine kadar Aydın sancağına bağlı Sart kazasının bir köyü olan Salihli, 1842 yılında Saruhan sancağı Sart kazasına bağlı bir köydür. 1856'da *Sart me'a Salihlü* adıyla Saruhan kazaları arasında yer almaktadır. XIX. yüzyılın ortalarında hızla gelişen Salihli köyü, Sart kazasının fiili merkezi haline gelmiştir. Muhtemelen 1872 yılında da yeni kurulan Salihli kazasının merkezi olmuştur. 1845 yılına ait temettü defterlerine göre, 245 hanesi Türk, 33 hanesi Rum olmak üzere Salihli'de toplam 278 hanede yaklaşık 1390 kişi yaşamaktadır. Salihli'nin sosyal ve ekonomik yapısı 1845 yılına ait temettüat defterlerine dayalı istatistiki veriler oluşturularak ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Salihli, temettüat defteri, nüfus, sosyal yapı, etnik yapı*

Abstract

Salihli, According to *Temettüat Defters* in the Middle of 19th Century

Salihli had been a village in the *kaza* of Sart in the *sancak* of Aydın until the era of Tanzimat, and in 1842 it was a village in Sart in the *sancak* of Saruhan. In 1856, it was known as *Sart me'a Salihlü* among the *kazas* of Saruhan. When Sart lost its importance in the 19th century, Salihli became the centre of that district and finally gave its name to the district itself in 1872. According to *temettüat defters* for the year 1845 there were 1,390 people living in 278 households, 33 of which were Greek households. In this study, I analyze the social and economic structures, using statistical data in the *temettüat defters* ('records of profits') of 1845.

Key Words: *Salihli, records of profits, population, social structure, ethnical structure.*

Giriş

Salihli bugün Batı Anadolu'da Manisa iline bağlı ilçe merkezidir. İzmir körfezinin yaklaşık 90 km doğusunda, Salihli ovasının güneyinde ve Bozdağ

---

* Yrd. Doç. Dr., CBÜ Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

Nejdet Bilgi

kütlesi tepelik alanlarının eteğinde bulunan bir yerleşim birimidir. Verimli ve sulak toprakları, geniş ulaşım imkanları ile çevresi için önemli bir tarım ve ticaret merkezidir.

XVI. yüzyılın başlarına ait arşiv kayıtlarında Aydın sancağının Sart kazasına bağlı bir köy olarak yer alan Salihli'nin¹, bölgenin Türk egemenliğine geçmesinden sonra kurulduğu tahmin edilebilir. XVI. Yüzyılın başlarında ve sonlarındaki tahrir kayıtlarında Veled-i Salih adını taşıyan köy², XIX. yüzyılın başlarında aynı idari konumunu sürdürmekte ve Salihli adını taşımakta idi³. 1831 yılında gerçekleştirilen genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, "Sart ve Salihli" adıyla, Anadolu eyaletine bağlı Aydın sancağı kazaları arasında yer almaktadır⁴. Tanzimat'ın ilanından sonraki düzenlemelerde, Sart kazasının Saruhan sancağına dahil edilmesi üzerine, Salihli köyünün de kaza ile birlikte sancak ölçeğinde idari bağlılığı değişikliğe uğramıştır⁵. 1842 tarihli Saruhan sancağı nüfus yoklama defterine göre, Salihli Sart kazasının yedi yerleşim biriminden birisi ve muhtemelen merkezi durumundadır⁶. 1857 yılına ait Devlet salnâmesinde "Sart mea Salihlü" şeklinde yine Saruhan sancağı kazaları arasında yer almaktadır⁷. 1867'deki düzenlemeler sırasında Sart kazasının nahiye olarak Adala kazasına bağlandığı anlaşılmaktadır. 1872'de ise Sart nahiyesi Salihli adıyla ve kaza olarak yine Saruhan sancağına bağlıdır⁸. Bu tarihten itibaren kaza olarak varlığını Saruhan sancağına ve Cumhuriyet döneminde de Manisa iline bağlı olarak sürdürmüştür.

Dolayısıyla bugünkü Salihli şehri, XIX. yüzyılda Sart kazasına bağlı bir köy iken, önce kaza merkezi Sart'ın önemini tamamen yitirmesiyle fiilen merkez haline gelmiş, sonra da bu fiili durum yapılan düzenlemeler sırasında kazanın adının Salihli olmasıyla sonuçlanmıştır. Böylece yüzyılın başında

¹ MD-166, 467.

² Baykal 1988, 37; Ergül 1992, 42-43.

³ 1932 yılında yayınlanan Manisa ile ilgili bir kitapta, "Salihli 140 sene evvel Sadık dede isminde bir devecinin iki küçük ev inşa ederek yerleşmesiyle tesis edilmeğe başlanmıştır" ifadesi bulunmaktadır (Manisa 1932, 302). Buna göre Salihli'nin yerleşim yeri olarak kuruluşu 1790 yılına işaret etmektedir. Mahalli olarak halktan derlendiği anlaşılan bu bilgi, XVI. Yüzyıl tahrir kayıtlarıyla çelişmekte olup, doğruluğu şüphelidir.

⁴ Karpat 1985, 111; Karpat 2003, 151).

⁵ Saruhan sancağının 1835 yılına ait nüfus yoklama defterinde Sart kazası bulunmamaktadır. (Bilgi 1999, 253) Dolayısıyla Aydın sancağına bağlı Sart kazasının Saruhan'a bağlanması 1835 yılından sonra, tahminimize göre de 1839-1842 yılları arasında gerçekleşmiştir.

⁶ Bilgi 2001, 102. Baykal ve ondan naklen Ergül, Sart kazasının 1867'ye kadar Aydın sancağına bağlı olduğunu yazmaktadırlar (Baykal 1988, 39; Ergül 1992, 108).

⁷ Baykara 2000, 226.

⁸ Bilgi vd. 2000, 99.

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

sadece bir köy olan Salihli, giderek büyümüş ve yüzyılın ortalarında küçük bir kasaba, yüzyılın sonlarında da gelişen bir kaza merkezi kasaba hüviyetini kazanmıştır.

Bu çalışmada esas alınan kaynak, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan ve 1844-1845 yıllarına ait olan Temettüat defterleridir. Söz konusu arşivde Salihli'ye ait iki ayrı temettü defteri bulunmaktadır. Bunlardan ilki, 4612 numaralı olan ve toplam 39 sayfadan oluşan yerli Türk/Müslim, Reaya/Rum, Aşiret-i İfraz-ı Ceridi ve Aşiret-i Saçlı Ceridi'nin kayıtlarının bulunduğu defterdir⁹. İkincisi ise 2498 numaralı, toplam 25 sayfadan oluşan Aşiret-i Elçi-i Karahızırlı ve Aşiret-i Çakal'a ait kayıtların yer aldığı defterdir¹⁰. Bu çalışmada defterlerdeki bilgilerin ayrıntılı dökümü kategorik tablolara aktarılarak verildiği gibi, daha önce yine bu defterlere dayalı olarak yaptığımız çalışmada kullanılan¹¹ ve ayrıntılı dökümü yapılan tablolardan oluşturulan genel sonuç tabloları burada da kullanılmıştır.

Nüfus

1528 tarihli tahrir defterine göre Veled-i Salih köyünün 14 haneden oluşan bir vergi nüfusu bulunmaktadır. 1574 tarihli deftere göre 17 nefer ve 9 hanesi bulunmaktadır¹². 1826 yılında köyden geçen seyyah Arundel, 1828'de basılan kitabında, Salihli'de 13 Rum, 35 Türk hanesi bulunduğunu belirtmektedir¹³. Arundel, 1834 Paris baskılı kitabında ise, Salihli'nin 50 hanelik bir yerleşim birimi ve bunlardan yalnızca bir hanesinin Rum olduğundan söz ediyor¹⁴.

1831 yılında yapılan ilk genel nüfus sayımının sonuçları, kazalar veya sancaklar itibariyle yayımlandığı için, Salihli köyünün tam nüfusunu bu yayınlardan öğrenemiyoruz. Karal ve Karpat tarafından yayımlanan bu sayımın icmal sonuçlarına göre "Sard maa Salihli" kazasının toplam erkek nüfusu 501'dir. Bu nüfusun 381'i Türk, 120'si Rum'dur¹⁵. Kazadaki Rum nüfusun 29'u Salihli'de bulunmakta olup, bunların 11'i hanelerde yerleşik, 18'i bekâran olarak kaydedilmiştir¹⁶ ki, bu sayılar Arundel'in verdiği sayılara yakındır. Tanzimat döneminin başlarında yapılan idari düzenlemeler sırasında Sart

⁹ BOA ML VRD TMT-4612.

¹⁰ BOA, ML VRD TMT-2498.

¹¹ Bilgi 2005, 149-165.

¹² Baykal 1988, 38; Ergül 1992, 42-43.

¹³ Ergül 1992, 50.

¹⁴ Ergül 1992, 47; Baykal 1988, 40.

¹⁵ Karpat 1985, 111; Karal 1997, 126, 131.

¹⁶ Karal 1997, 131.

Nejdet Bilgi

kazasının Saruhan sancağına bağlandığını görüyoruz. Saruhan sancağının 1842 yılına ait nüfus yoklama defterine göre, Salihli köyünde 52 hanede 87 erkek nüfus bulunmaktadır¹⁷. Saruhan sancağının 1842 nüfus yoklama kayıtlarında önceki sayım ve yoklamalara göre belirgin bir eksilme vardır. Bu durumun Salihli için de söz konusu olduğu muhakkaktır. Ayrıca 1842 tarihli yoklama defterinin, bazı bakımlardan eksik olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim 1831 sayımında ve 1845 temettüat yazımında Salihli'de Rum nüfus görünürken bu yoklamada görünmemektedir.

Tablo I: Salihli köyünün topluluklar¹⁸ itibariyle 1845 yılı hane sayısı ve nüfusu

Topluluklar	Hane	Hane x 4,5 = Yaklaşık nüfus
Yerli Müslim/Türk	52	234
Salihli'de Yerli Reaya (Rum)	33	148
Aşiret-i İfraz-ı Ceridi	60	270
Aşiret-i Saçlı Ceridi	9	41
Nefs-i Salihlü Aşiret-i Elçi-i Karahızırlı	115	517
Tâbi-i Salihli Aşiret-i Çakal	9	41
Toplam	278	1.251

1842 yoklamasından üç yıl sonrasına ait ve araştırmamızın temel kaynağı olan temettü defterleri, nüfus açısından çok farklı bilgiler vermektedir. Temettü defterlerine göre, 1845 yılında Salihli'de 278 hanede yaklaşık 1.251 nüfus bulunmaktadır¹⁹. Bu nüfusun 33 hanede 148 kişisi Rum nüfustur. 1842 yoklamasında Rum nüfus gözükmemekle beraber, 1842 yoklamasındaki 52 hanelik yerli Türk nüfus 1845'de de aynı miktardadır. Köyün nüfus yapısındaki asıl değişiklik aşiretlerin yerleşmesinden kaynaklanmaktadır. Dört ayrı aşiret grubunun temettü defterlerine göre toplam hane sayısı 193'dür. Bu miktar hane itibariyle nüfusun yaklaşık %70'ine tekabül etmektedir. Temettü defterlerine göre Rum nüfus toplam nüfusun yaklaşık %12'sini oluşturmaktadır. Dolayısıyla Salihli'nin 1845 yılındaki nüfusunun yaklaşık % 88'i Türk nüfustan oluşmaktadır. Salihli'deki Rum nüfusun dikkat çeken bir özelliğini de vurgulamak gerekir: Defter kayıtlarına göre, toplam 33 hanelik Rum nüfusun

¹⁷ Bilgi 2001, 102.

¹⁸ Temettüat defterlerinde bu toplulukların adları yer aldıkları kayıtların başında bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla: Karye-i Salihli (Yerli Müslim/Türk), Salihli'de Yerli Reaya (Rum), Aşiret-i İfraz-ı Ceridi, Aşiret-i Saçlı Ceridi, Nefs-i Salihlü Aşiret-i Elçi-i Karahızırlı, Tâbi-i Salihli Aşiret-i Çakal.

¹⁹ 1842 tarihli Saruhan sancağı nüfus yoklama defterindeki toplam erkek nüfusu, -yaklaşık aynı miktarda da kadın nüfusun bulunduğunu varsayarak- 2 ile çarpıp toplam hane sayısına böldüğümüzde, ortalama hane nüfusu 4,36 çıkmaktadır (Bilgi 2001, 93'ten hesaplanarak). Bu sayıyı yuvarlayarak 4,5 olarak aldık ve 1845 yılına en yakın veri olduğu için kullandık. Bu sayı Osmanlı tarihiyle ilgili demografi araştırmalarında genel kabul görmüş olan 5 nüfuslu hane sayısına da çok yakındır.

17'sinin başka yerlerden geldikleri anlaşılmaktadır. Buna göre; 8 hane Rodos'tan, 3 hane Kasaba (Turgutlu)'dan, 2 hane Akşehir'den ve 1'er hane de Yanya, Mihailli, Dereköy ve Adala'dan gelmiştir. Bu durum dikkate alındığında yine Arundel'in verdiği bilgiye yakın bir sayı ortaya çıkmaktadır.

Salihli'nin kaza merkezi haline geldiği tarihlerdeki nüfusu kayıtlarda yer almamaktadır. H. 1297 (1880) tarihli Aydın salnâmesinde, Salihli ile ilgili bilgiler arasında Muhacirîn Komisyonu'nun da bulunmuş olması²⁰, kazaya Türk-Rus savaşı sonrasında yeni göçlerin olduğunu akla getirmektedir. Aydın salnâmelerinin R. 1300 (1884) tarihlisine göre, bir önceki yıl Salihli'de iskân edilen aşiret nüfusu, 896'sı kadın ve 935'i erkek olmak üzere toplam 1.831'dir. İskân edilen aşiret mensupları için 182 hane yapılmıştır²¹. Kaza çerçevesindeki bu iskânlardan Salihli kasabasının ne kadar etkilendiği salnâmelerde belirtilmemektedir.

Salihli kasabasının, R. 1307 (1890) tarihli Aydın salnâmesine göre nüfusu 510 hanede toplam 3.091'dir²². Bu nüfusun 1.410'u kadın, 1.681'i erkektir. Kasaba nüfusunun ne kadarının gayri müslim olduğu belirtilmemekle beraber, kaza nüfusunun 665'inin gayri müslim olduğu kaydedilmektedir²³. R. 1326 (1908) tarihli salnâmeye göre, Salihli kasabasında 3.002 Müslüman, 1.139 Rum, 215 Musevi ve 85 Ermeni olmak üzere toplam 4.441 nüfus yaşamaktadır²⁴. Buna göre, oran itibarıyla 1908 yılında kasaba nüfusunun %67,5'i Müslüman, %25,6'sı Rum, %4,8'i Musevi ve %1,9'u Ermeni'dir. Rum nüfusun kasaba nüfusu içindeki oranı 1845 yılında %12 iken, 1890'da yaklaşık %20'ye ve 1908'de de %25,6'ya yükselmiştir. Ayrıca 1908 öncesi süreçte kasabada küçük de olsa Yahudi ve Ermeni topluluğunun oluştuğu görülmektedir.

İsimler ve Meslekler

Salihli'de hane reislerinin mesleklerine bakıldığında, 78 kişi ile en büyük grubu ırgatlar oluşturmaktadır. İkinci büyük grubu 47 kişi ile erbâb-ı ziraat, üçüncü büyük grubu ise 32 kişiyle çobanlar oluşturmaktadır. Köyün nüfusunun önemli kısmını aşiretler oluşturmasına rağmen, kasaba hüviyetini kazanmaya yönelik meslek gruplarının varlığı dikkat çekicidir. Kahveci, bakkal, demirci, ekmekeçi, hancı, sabuncu ve nalbant gibi meslekler bunun göstergesi kabul edilebilir.

²⁰ SVA 1297, 135.

²¹ SVA 1300, 268-269.

²² SVA 1307, II, 480.

²³ SVA 1307, II, 582.

²⁴ SVA 1326, 632.

Nejdet Bilgi

İki büyük aşiret grubunun (Cerid ve Elçi) aşiret beyi bulunmaktadır. Hatta bunlardan en büyüğü olan Elçi aşiretinin bir de muhtarının olduğu görülmektedir. Bu noktada, Salihli yerli nüfusu içinde muhtar veya başka idari bir görevlinin bulunmaması da dikkat çekicidir. Fakat bu durum, bir kaza merkezi olan Marmara'da da farfsızdır²⁵. Küçük kaza merkezlerinin uzun zaman kadı ve naibsiz olarak yönetildikleri dikkate alındığında, bu durumu olağan karşılamak gerekir.

Tablo II- Salihli'de cemaatler itibariyle mesleklerin dağılımı

Cemaatler	İrgad	erbab-ı zinaat	çoban	hizmetkar	reber	bağcivan	yetim	hiyay, güçsüz, mecnun vb.	düğer	kahveci	bakkal	demirci	imar/hatib	helvacı	dühan reber	mektebinin	çaycı	sigirmaç	zabıye neferi	destihan	muallim-i sıbyan	malbant	ayvak manavı	yağcı	hancı	sebanucu	bacır	değirmenci	oduncu	deveci	asker	eşkinci	baytar	aşiret beyi	aşiret muhtar	şirket ile meluf (ortakçı)	merkumun şeriki (ortakçı)**		
Yerli Müslim	11	17	4				2	1	4																														47
Reaya/Rum	1		9	1	1					3														2	1	1													9
İfraz-ı Ceridi	14	17*	8	2			4														1																	23	
Elçi aşireti	44	9	14	6	2	9	5					1														7			3									11	
Saçlı Ceridi	5	3		1																																		6	
Çakal aşireti	4	1	1									3																										2	
Toplam	79	47	32	11	5	1	9	11	1	4	3	3	2	1	2	1	6	4	1	1	3	2	1	1	2	1	1	7	4	3	1	1	1	1	2	1	19	113	

*2 hane reisi bila sanat olarak kaydedilmiş. Geçim durumları dikkate alınarak buraya dahil edilmiştir.

** Başka grup veya yerleşim biriminden olup Salihli'de ortakçı olanları veya ikinci işi ortaklık olanları kapsamaktadır.

Salihli veya çevre yerleşim birimlerinden 113 kişi, Salihli'de ikinci gelir kaynağı olarak ortakçılık yapmaktadır. Ayrıca -başka gelirleri olmasına rağmen- "şirket ile meluf", yani ortakçılıkla da uğraşan şekilde belirtilen hane reisi sayısı 19'dur. Burada belirtilmesi gereken husus şudur: Bu 19 hane dışında "merkumun şeriki"/ortakçı olarak kaydedilenlerin bu kayıtları hane kaydı değildir. Bunların hane kayıtları kendi yerleşik buldukları köy ve kazadadır. Meslekler açısından bakıldığında Rum nüfusun daha çok ticaret ve sanayle ilgili mesleklere yöneltileri, toprakla geçinenin az olduğu, fakat hayvancılıkla geçinenlerin sayısının yüksek olduğu görülmektedir.

Tarım Alanları

Temettü kayıtlarına göre, Salihli köyünün tarım alanlarının toplamı 6.046,5 dönümdür. Ayrıca 187 parça/kıtadan oluşan ceviz ağacı bulunmaktadır. Tarım alanlarının 2.701,5 dönümlük kısmı yerli Türk nüfusuna aittir. 52 haneden 39'unun az ya da çok tarım arazisi bulunmaktadır. Toprak sahibi 39 haneye, hane başına ortalama 69 dönüm arazi düşmektedir. Yerli Türk nüfusun hane itibariyle %75'i toprak sahibidir. Bu grupta en fazla arazisi olan kişi, 6

²⁵ Bilgi 2004, 78-80.

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

numaralı hanede kayıtlı olan Sağır Ahmed Ağa bin Halil olup, arazisi toplam 350 dönümdür.

Salihli'nin 33 hanelik Rum nüfusunun toplam 236 dönüm tarım arazisi bulunmaktadır. Fakat arazi sahibi yalnızca 4 hane bulunmaktadır. Bu dört hanenin ortalama tarım arazisi sahipliliği 59 dönümdür. Buna göre, Rum nüfusun hane itibariyle yalnızca %12'si toprak sahibidir. Bu da Rum nüfusun gelir kaynakları arasında tarımın ciddi bir yer tutmadığını ve -kayıtlardaki bazı bilgilerden de anlaşılacağı gibi- bir çoğunun Salihli'ye yeni yerleştiklerini göstermektedir. Arazi sahibi 4 Rum hanesi arasında en fazla arazisi olan kişi, 7 numaralı hanede kayıtlı ve asıl mesleği hancılık olan Corci veled-i Yani'dir. Sahip olduğu arazi miktarı 160 dönümdür.

Salihli'de yerleşmiş olan Aşiret-i İfraz-ı Ceridi, 60 haneye karşılık 1.081 dönüm araziye sahiptir. Aşiretin 60 hanesinden 51'inin tarım arazisi bulunmaktadır. Tarım alanı sahibi hanelere, hane başına ortalama 21 dönüm arazi düşmektedir. Aşiret mensuplarının hane itibariyle %85'i toprak sahibidir ve artık göçebe özelliğinden uzaklaşmakta olan bir görüntü sergilemektedir. Bu grupta en fazla toprak sahibi olan kişi, 21 numaralı hanede kayıtlı ve aynı zamanda aşiret beyi olan Aydil Bekir'dir. Sahip olduğu arazi miktarı toplam 103 dönümdür ve 30 kıta da ceviz ağacı bulunmaktadır.

Salihli'de yerleşmiş olan 9 hanelik Saçlı Ceridi aşiretinin, toplam 191 dönüm arazisi bulunmaktadır. Beş hanenin toprak sahibi olduğu aşirette bu hanelere ortalama 38'er dönüm arazi düşmektedir. Aşiret mensuplarının hane itibariyle %55,5'i toprak sahibidir. Bu grupta en fazla arazi sahibi olan kişi 1 numaralı hanede kayıtlı olan Raz oğlu Ali Kethüda bin Hasan'dır. 70 dönüm araziye ve 33 kıta ceviz ağacına sahiptir.

Salihli'de yerleşmiş olan ve 115 hanelik nüfusuyla en kalabalık aşiret olan Elçi aşiretinin toplam arazi miktarı 1.747 dönümdür. Aşiretin yalnızca 33 hanesi toprak sahibidir. Bu hanelerin ortalama arazi sahipliliği ise 59 dönümdür. Diğer aşiretlerden farklı olarak, toprak sahipliliği toplam hane sayısı itibariyle ancak %28,5'i bulmaktadır. Bu oran aşiretin göçebelik özelliğini tam kaybetmediğini göstermektedir. Elçi aşiretinde en fazla arazisi olan kişiler, 1 numaralı hanede kayıtlı ve aynı zamanda aşiret beyi olan Hasan Bey, 31 numaralı hanede kayıtlı Kallıoğlu Bektaş bin Latif ve 37 numaralı hanede kayıtlı Yağcıoğlu Hasan bin Durmuş'tur. Her üçünün de 200'er dönüm arazisi bulunmaktadır.

Salihli'deki diğer bir aşiret de Çakal aşiretidir. Toplam 9 hanelik aşiretin elinde 90 dönüm arazisi bulunmaktadır. Bu hanelerden yalnız 3'ünün toprak sahipliliği söz konusu olup, hane başına 30 dönüm arazi düşmektedir. Aşiret

Nejdet Bilgi

mensuplarının hane itibariyle %33,3'ü toprak sahibidir. Çakal aşiretinde en fazla toprağı olan kişi, 9 numaralı hanede kayıtlı Kocabaş Mustafa bin İbrahim'dir ve 40 dönüm arazisi bulunmaktadır.

Salihli köyünün tarım alanlarının türler itibariyle sırasıyla dağılımı ise şöyledir: Mezru/ekili tarla: 4.702 dönüm (%77,76); gayrı mezru/nadas tarla: 1.063 dönüm (%17,58); kiraya verilen tarla: 177 dönüm (%2,92); bağ: 42,5 dönüm (%0,7); müstecir elindeki tarla: 31 dönüm (%0,51); mera: 30 dönüm (%0,5) ve yoncalık: 1 dönüm (%0,016). Salihli'nin toplam tarım arazisinin % 80'ler civarındaki kısmının ekili olması, bulunduğu coğrafi konumun bugünkü durumuyla da örtüşmektedir.

Tablo III- Salihli köyünün cemaatler itibariyle tarım alanları

cemaatler	hane sayısı	mezru' tarla dönüm	gayr-ı mezru' tarla/nadas dönüm	kiraya verdiği tarla dönüm	bağ dönüm	mera dönüm	yoncalık dönüm	müstecir olduğu tarla dönüm	toplam dönüm	eşcar-ı ceviz kıta
Yerli Müslim/Türk	52	2.115	427	125	2,5		1	31	2.701,5	11
Reaya/Rum	33	230	6						236	
Aşiret-i İfraz-ı Ceridi	60	826	216		39				1.081	143
Aşiret-i Saçlı Ceridi	9	170	20		1				191	33
Elçi Aşireti/Karahızırılı	115	1.271	394	52		30			1.747	
Çakal Aşireti	9	90							90	
Toplam	278	4.702	1.063	177	42,5	30	1	31	6.046,5	187

Tablo IV- Tarım alanlarının hanelere dağılımı

Dönüm	0	1-5	6-10	11-25	26-50	51-75	76-100	101-150	151+
Hane sayısı	143	11	13	58	20	13	3	9	8
Oran	%51,4	%3,9	%4,7	%20,9	%7,2	%4,7	%1,1	%3,2	%2,9

Salihli'de hane başına düşen ortalama tarım arazisi büyüklüğü 21,75 dönümdür. Ancak toplam hane sayısının yarıdan fazlasının (%51,4) hiç arazisi bulunmamaktadır. Toprak sahipliliği ile ilgili oranın düşük çıkmasının nedeni, yukarıda belirtildiği gibi, Elçi aşireti mensuplarının ve Rum nüfusun çoğunun topraksız olmasıdır. Toprak sahibi 135 hane üzerinden bir hesaplama yapıldığında, bu miktar 44,8 dönüme çıkmaktadır. Tarım alanı sahipleri gruplandırıldığında en büyük grubu 58 kişi ile 11-25 dönüm büyüklüğünde arazisi olanlar oluşturmaktadır. İkinci büyük grubu 26-50 dönümlük arazisi olanlar oluşturmaktadır (20 kişi ve %7,2 oranıyla). 151 dönümden büyük arazisi olanların sayısı ise 8 olup oranı %2,9'dur.

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

Tarım Ürünleri

Salihli’de, temettü kayıtlarına göre tarımsal üretim açısından toplulukların eğilimi bir hayli farklıdır. Tarımsal üretimle toprak sahipliği arasında paralellik olduğu da görülmektedir. Mesela, Rum cemaati sahip olduğu nüfusa göre toprak sahipliği en az olan gruptur. Tarımsal üretimde de durum pek farklı değildir.

Tablo V- Salihli’de cemaatler itibariyle 1844 yılında zirai ürünlerin aşar miktarı

cemaatler	hınta	şair	dühan	susam	darı	kum darı	üzüm	ceviz	koza
	çeki	çeki	kıyye	çeki	çeki	çeki	kıyye	çeki	kıyye
Yerli Müslim/Türk	93,5	168	75	16	119	8		1	59
Reaya/Rum	12	5	20	1	25				8
Aşiret-i İfraz-ı Ceridi	19	47,5			88,57	4,5	511,5		5
Aşiret-i Saçlı Ceridi	8	19	5	3	32			1	
Aşiret-i Elçi/Karahızırılı	53,5	138,5		10	87	8			140
Aşiret-i Çakal	3	6			4				
Toplam	189	384	100	30	355,57	20,5	511,5	7	207

Salihli’nin küçükü büyüklü altı cemaatini, ayrı ayrı ele aldığımızda her grupta buğday, arpa ve darı üretiminin yapıldığı görülmektedir. Dokuz üründen yalnızca üzüm üretimi bir cemaat tarafından yapılmaktadır. Bölgenin üzüm üretimi açısından bugünkü önemi dikkate alındığında, hem toplam üretim miktarı, hem de değeri açısından üzüm üretiminin bu tarihlerde Salihli’de umulan seviyede olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo VI – Salihli’de tarım ürünlerinin 1844 yılında kilogram olarak toplam miktarı*

Ürün	Çeki**	Kıyye	x10	Kilogram
Şair (Arpa)	384,00		3.840,00	98.534,400
Darı	355,57		3.555,70	91.239,262
Hınta (Buğday)	189,00		1.890,00	48.497,400
Susam	30,00		300,00	7.698,000
Üzüm	-	511,50	5.115,00	6.562,545
Kumdarı	20,50		205,00	5.260,300
Koza (Pamuk)	-	207,00	2.070,00	2.655,810
Ceviz	7,00		70,00	1.796,200
Dühan (Tütün)	-	100,00	1.000,00	1.283,000

*1 kıyye=1,283 kg; 1 çeki (kile)= (20 okka x 1,283 kg=) 25,66 kg.

** Kayıtlarda çeki olarak geçen ölçü birimi aslında kiledir.

Salihli’nin temettü kayıtlarına göre tarım ürünleri çeşitliliği çok fazla değildir. Üretim miktarı açısından sırasıyla üretilen dokuz ürün şunlardır: Arpa, darı, buğday, susam, üzüm, kumdarı, pamuk, ceviz ve tütün. Bu dokuz ürünü aşar kayıtlarında verilen fiyatlar üzerinden, parasal değer olarak en çoktan aza doğru şu şekilde sıralayabilmekteyiz: Darı, buğday, arpa, susam, tütün, pamuk, üzüm, kumdarı ve ceviz. Miktar açısından Salihli’de en fazla arpa üretilirken,

Nejdet Bilgi

değer açısından ilk sırayı darı almaktadır. Miktar bakımından en az üretilen tütün ise değer bakımından beşinci sırada yer almaktadır.

Salihli halkının, aşar üzerinden yapılan hesaplama göre, 1844 yılında tarımsal üretimden elde ettiği gayri safi toplam yıllık gelir 69.089,430 kuruştur. %10'luk aşar vergisi düşüldüğünde tarımdan elde edilen yıllık safi²⁶ gelirin 62.180,487 kuruş olduğu anlaşılmaktadır. Bu da, bütün gelir kalemlerinden elde edilen 1844 yılı toplam gelirin yaklaşık %28,3'ü anlamına gelmektedir.

Tablo VII- Salihli'de tarım ürünlerinin 1844 yılında kuruş olarak toplam değeri

Ürün	Miktar x Birim fiyatı*	Toplam değeri (kuruş)
Darı	3.555,7x5,25	18.667,425
Hınta (Buğday)	1.890x9	17.010,000
Şair (Arpa)	3.840x4	15.360,000
Susam	300x20	6.000,000
Dühan (Tütün)	1.000x5	5.000,000
Koza (Pamuk)	2.070x1,875	3.881,250
Üzüm	5.115x0,3	1.534,500
Kumdarı	205x5,25	1.076,250
Ceviz	70x8	560,000
Toplam		69.089,430

*ürünlerin birim fiyatları defter kayıtlarındaki aşar miktar ve değerlerinden hesaplanmıştır.

Salihli'de bir yılda üretilen buğdayın 48.497 kg, darının 91.239 kg olduğu görülmektedir. Aynı tarihte yaklaşık nüfusun 1.251 olduğunu kabul ettiğimizde, yılda kişi başına yaklaşık 111,7 kg buğday ve darı düşmektedir²⁷. Halbuki temel beslenme ihtiyacı tahıla dayanan bir toplumda, bir kişinin yılda 190-235 kg buğday tükettiği kabul edilmektedir²⁸. Bu miktarın taban rakamı olan 190 kg esas alındığında, Salihli nüfusunun bir yıllık buğday ihtiyacının 237.690 kg olduğu anlaşılmaktadır. Salihli'de üretilen buğdayın ise, kendi ihtiyacının ancak %20'sini karşılayabilecek miktarda olduğu görülmektedir. Salihli'de buğday üretimi miktar olarak üçüncü sırada yer almaktadır. İkinci sırada yer alan darı da buğday gibi temel beslenme ihtiyacını karşılayan bir üründür. Salihli nüfusunun buğdayla birlikte daha çok darı ile beslendiği kabul edildiğinde bile, mevcut buğday ve darı üretimi, ihtiyacın ancak %59'unu karşılamaktadır. Dolayısıyla Salihli halkı buğday veya darı ihtiyacının %41'ini pazardan karşılamak durumundadır. Verimli bir araziye sahip olmasına rağmen,

²⁶ Burada kullanılan "safi gelir" terimi, bugünkü karşılığında biraz farklı olarak, yalnızca vergisi düşülmüş gelir anlamındadır.

²⁷ Bu miktar, aynı tarihlerde bugün Manisa'nın bir mahallesi durumunda bulunan Uncuboz köyünde 377 kg (Bilgi 1998, 133'den hesaplanarak), bugün ilçe merkezi olan Saruhanlı'da 971 kg (Bilgi 2000, 434), Marmara kazası merkezinde ise 270 kg (Bilgi 2004, 78) civarındadır.

²⁸ Güran 1998, 93.

Nejdet Bilgi

Temettüat kayıtlarında yer alan hayvanların tamamı gelir getiren hayvanlar değildir. Bir kısmı etinden, sütünden veya gücünden yararlanmak üzere beslenen hayvanlardır. Veya tarım ve taşımacılık faaliyetlerinde kullanılan hayvanlardır. Kayıtlarda geliri kaydedilen hayvanlar sağman inek, sağman manda, sağman ve erkek koyun, sağman ve erkek keçi, deve ve arı kovanlarıdır.

Salihli'deki ekili tarım alanlarının toplamı 4.702 dönümdür. Toplam koşum hayvanı sayısı, 84'ü öküz, 37'si çift mandası olmak üzere 121'dir. Bu durumda, bir çift hayvanına, yaklaşık 39 dönüm arazi düşmektedir ki, bu sayı aynı tarihlerde Marmara'da 31,5, Saruhanlı'da 29 ve Uncuboz'da 19'dur. Dolayısıyla, Salihli'de koşum hayvanı olarak sadece öküz ve çift mandasını aldığımızda, biraz yetersiz bir durum ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, at ve katır gibi hayvanların da ihtiyaç halinde tarla sürmede kullanılabilirdiği dikkate alınarak, eksik kapasitenin bu yolla karşılandığı düşünülebilir.

Gelir

Salihli'de gelir türleri, dört ana grupta genel hatlarıyla ele alındığında en büyük grubu 91.580 kuruş ve %39,5 oranla hizmet, ticaret ve zenaat grubu oluşturmaktadır. İkinci grubu 74.275,75 kuruşla ve %32 oranla tarım; üçüncü grubu 54.472 kuruşla ve %23,5 oranla hayvancılık ve dördüncü grubu da 11.360 kuruşla ve %5 oranla kira gelirleri oluşturmaktadır. Toplam gelir miktarı ise, 231.687,8 kuruştur. Bu aynı zamanda vergisi ödenmiş, yani safi gelir miktarıdır. Yine bu gelir belli bir yıla ait değildir. 1844 ve 1845 yıllarına ait gelirlerin ortalamasıdır.

Gelir gruplarının büyüklükleri dikkate alındığında hizmet, ticaret ve zenaat %39,5 oranla en büyük grubu oluşturmaktadır. Yalnız bu grubun içinde yer alan ırgatlık gelirinin, daha çok tarımla ilişkili bir hizmet olduğunu da dikkate almak gerekir. Buna rağmen bir köy yerleşiminde, tarım ve hayvancılık gelirlerinden daha büyük bir gelir grubunun bulunması, o yerleşim biriminin ekonomik faaliyet ortamı açısından köy karakterinden uzaklaşmış olduğu anlamına gelmektedir. Salihli bu bakımdan bir köy statüsünde bulunmakla beraber, ekonomik yapı itibarıyla bir kasaba hüviyetindedir. Bu özelliğini yalnızca hizmet, ticaret ve zenaat grubu gelirlerinin en yüksek oluşuna da bağlamamak gerekir. Çünkü, hemen hiçbir köyde rastlanmayacak büyüklükte, dükkân ve mağaza gibi işyerlerinden elde edilen ve %5 oranına sahip bir kira geliri grubu da bulunmaktadır.

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılım Ortalarında Salihli

Salihli'nin gelir grupları içinde ikinci sırada %32 oranıyla Tarım, üçüncü sırada %23,5 oranıyla hayvancılık yer almaktadır. Tarım ve hayvancılık oran itibariyle toplam %55,5'lik bir büyüklüğe sahiptir. Halbuki aynı tarihlerde yine Saruhan sancığına bağlı bir kaza merkezi olan Marmara'da bu oran %77'dir³⁰. Aynı kaza merkezinde hayvancılığın toplam gelir içindeki payı sadece %8 iken, Salihli'de bu oran %23,5'dir. Bunun da sebebinin, henüz yerleşik hayata geçtiği kabul edilebilecek olan ve daha çok hayvancılıkla geçinen aşiret nüfusunun büyüklüğüdür.

Tablo IXa- Salihli'de cemaatler itibariyle gelir türleri ve miktarı

Cemaatler	muznu tarla		kıraya veriliği tarla		müteserri olduğun tarla		baş	yemalık kıran	şerik hissesi/ ormanlık	ceviz eşcan	sığmın mamula	sığmın inek	sığmın koyun - yoz koyun	sığmın ve erkek keçi	deve hamulesinden	yağlıcana hissesi	yağlıcaık	yapıcaık	boyık ücreti	çobanlık	odunculuk	çiftçilik	değirmencilik	soakalık	hançılık	bağçevanlık	menzeli kıran	işi dükkan kıran	semerci dükkan kıran	denirecilik	yemişçi dükkan kıran	yağlıcana kıran	sabunculuk	hırvanlık		
	kır.	kır.	kır.	kır.	kır.	kır.																													kır.	kır.
Yerli Türk	19117,75	286	3836,25	42,75	60	7800,5	63	3100	1450	60	100	250	6412									900														900
Reaya/Rum	1517,25					1981,5		100	250	1440	3960			1000	1250	2400																				
İfraz-ı Ceridi	8528,75					1324		2385	577,5	100	4000																									
Sacli Ceridi	2244,5					50		926,5				950	60	597																						
Çakal aşireti	666,5							311				300	198	603	1000																					
Elçi aşireti	15419,5	160						6783,5			400	15150	4302	2826	2030							250														
Toplam	47488,25	446	3836,25	1416,75	60	20388	640,5	3700	22100	12472	9986	3030	1000	1250	2400	9100	2950	500	1350	4700	2750	1500	350	80	120	180	1000	150	410	2000	900					

Tablo IXb- Salihli'de cemaatler itibariyle gelir türleri ve miktarı

Cemaatler	Sabunhane kıranı		berber dükkanı kıranı		İnvok manavlığı/arazi		İhanet	şerhencilik	Kırsak bayırlığı	dallıgerlik	zahıranet	deşebanlık	sığmaç	zahıye neteliği	İmamları- İbayan	İnanmış	ermencilik	İzemeği furunu kıranı	bahçevan mağazası kıranı	bakırcı dükkanı kıranı	kahvehane kıranı	dükkan dükkanı kıranı	berber dükkanı	aşırıb kıranı	dükkan/mağaza kıranı	İrpadık	İnanband dükkanı kıranı	İnanbandık	kahvecilik	mağaza kıranı	böbreği dükkanı tean	arı kovanı	hizmetkarlık	İncermandan bir sermede	İhminen teminhan				
	kır.	kır.	kır.	kır.	kır.	kır.																														kır.	kır.	kır.	kır.
Yerli Türk	300		550																																				
Reaya/Rum	450	100																																					
İfraz-ı Ceridi																																							
Sacli Ceridi																																							
Çakal aşireti																																							
Elçi aşireti																																							
Toplam	750	100	550	9700	800	300									1000	1600	5450	650	80	30	300	50	150	3800	3650	26950	100	700	4000	510	250	3164	5680						

Tablo X- Salihli'de sektörler itibariyle gelirin yıllara, miktar ve oran olarak dağılımı

Gelir grubu	1844		1845		Ortalama	
	Miktar (krş)	Oran	Miktar (krş)	Oran	Miktar (krş)	Oran
Hizmet, ticaret ve zanaat	91.580	%41,7	91.580	%37,6	91.580	%39,5
Tarım	62.180	%28,3	86.370	%35,4	74.275	%32
Hayvancılık	54.472	%24,8	54.472	%22,3	54.472	%23,5
İşyeri kıranı	11.360	%5,2	11.360	%4,7	11.360	%5
Toplam	219.592	%100	243.782	%100	231.687	%100

Salihli'nin gelir durumunu, 1844 yılı tarımsal üretim değeri ile ortalama tarımsal gelir durumu arasındaki ilişkiyle hareketle 1844 yılı geliri, 1845 yılı geliri ve temettüat kayıtlarında hesaplanmış olan ortalama yıllık gelir olarak

³⁰ Bilgi 2004, 81.

Nejdet Bilgi

hesaplamak mümkündür. Bu hesaplama aşar değerinden hesaplanan toplam tarımsal ürün değerinin (69.089 kuruş) 9/10'u olan 62.180 kuruşu 1844 yılının yaklaşık tarımsal geliri kabul edersek, 1844 ve 1845 yılları toplam tarımsal geliri ortalamasının (74.275 kuruş) iki katından (148.550 kuruş) bu miktarı düşersek, geriye kalan miktar (86.370 kuruş) 1845 yılının yaklaşık tarımsal geliri kabul edilebilir. Diğer gelir kalemlerinde, belli bir yıla mahsus değişme olmadığı ve en azından temettü kayıtlarına yansımadağı için, genel gelir durumu içinde, sadece tarımsal üretim değişikliğine bağılı olarak, tarımsal gelir miktarında bir değişiklik söz konusudur. Buna göre, Salihli'nin temettü kayıtlarındaki yıllık ortalama geliri 231.687 kuruş iken, 1844 yılı yaklaşık toplam geliri 219.592 kuruş ve 1845 yılı yaklaşık toplam geliri 243.782 kuruş olarak belirlenebilir.

Salihli'nin ortalama yıllık toplam geliri olan 231.687 kuruş 278 haneye bölüştürüldüğünde, hane başına düşen yıllık ortalama gelir, 833,4 kuruş olmaktadır. Marmara kasabasında hane başına düşen yıllık ortalama gelirin 1.934 kuruş, Saruhanlı köyünde 1.782 kuruş olduğu³¹ dikkate alındığında, Salihli'deki gelir seviyesinin hayli düşük olduğu anlaşılmaktadır.

Vergiler

Salihli'nin 1844 yılında tahakkuk eden toplam vergisi 52.028 kuruştur. Bunun 23.781 kuruşu virgü-yi mahsusa, 18.118 kuruşu mirisi adıyla yalnız aşiretlerin ödediğı vergi, 6.720 kuruşu aşar vergisi, kalan 3.409 kuruşluk kısmı da diğer vergi ve resimlerden oluşmaktadır.

Tablo XI- Salihli'nin topluluklar ve vergi nüfusu itibariyle 1844 yılı vergileri

Topluluklar	bir senede virgüsü/virgü-yi mahsusa	mirisi	aylak ve kışlak	aşar vergisi	bedel-i öşri cevaz	bedel-i öşri bostan	bedel-i öşri kovan	üzüm vergisi	maktu' suretiyle meblağın verdiği	bedel-i rüsum-ı yapağı	haymesi	yıllık toplam vergi
	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş
Yerli Türk	16.830,0			2.976,75		205		4,5				20.016,25
Reaya/Rum	5.279,5			394,25		30			1.200	401	360,5	7.665,25
Aşiret-i İfraz-ı Ceridi	196,0	2674,0	998	1.040,50	15							4.923,50
Aşiret-i Saçlı Ceridi	500,0	945,0	115	449,00								2.009,00
Elçi aşireti	525,0	14.139,3		1.787,75		75						16.527,00
Çakal aşireti	450,0	360,0		72,00			5,25					887,25
Toplam	23.781	18.118,3	1.113	6.720,25	15	310	5,25	4,5	1.200	401	360,5	52.028,25

³¹ Bilgi 2004, 80; Bilgi 2000, 425, 429 ve 437'den hesaplanmıştır.

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

Salihli'nin 1844 yılına ait olan toplam 52.028 kuruşluk vergisini, yine aynı yıla ait yaklaşık 219.592 kuruşluk geliriyle topladığımızda, 1844 yılında toplam gayri safi gelirin 271.620 kuruş olduğu görülür. Bu vergi miktarını ortalama yıllık gelir olan 231.687 kuruşla topladığımızda, 283.715 kuruşluk bir ortalama gayri safi yıllık gelirden söz edilebilir. Buna göre 1844 yılında Salihli halkı elde ettiği toplam gelirin %19,2'sini vergi olarak ödemekteydi. Aynı hesaplamayı ortalama yıllık gelir üzerinden yaptığımızda, bu yıllarda Salihli halkının elde ettiği gelirin %18,3'ünü vergi olarak ödediği söylenebilir. Bu oranlar, Saruhan sancağının diğer yerleşimlerinde tespit edilen oranlardan %3-4 oranında daha yüksektir³². Bu durumun, Salihli'de tarım ve hayvancılık dışındaki ekonomik faaliyet veya gelir alanlarının daha büyük olmasından ve bu alanlardaki gelirlerin vergisinin daha yüksek olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Salihli'de en yüksek vergi veren kişi, toplam gelirin %44'ten fazlasını vergi olarak verirken, en yüksek vergi veren ikinci kişi %24, üçüncü kişi ise %53 oranında vergi vermektedir. Bu üç örnekte, ikinci kişi Salihli'nin ortalama vergi oranı olan %18'e en yakını iken, diğerleri çok yüksek vergi vermektedirler. Hatta üçüncü kişi, kazancının yarısından fazlasını vergi olarak vermiştir. Dolayısıyla bu örnekte vergi adaletinden söz etmek imkansızdır.

En az vergi veren grupta vergi oranları, %4 ile %8 arasında değişmektedir. Oranlar küçük olduğu için fark az gibi görünmektedir. Aslında burada da adil bir dağılım söz konusu değildir.

Tablo XII- Salihli'de en yüksek, en az ve ortalamaya en yakın vergi veren ilk üçer hane reisinin gelir ve vergilerinin karşılaştırması

Topluluklar	Hane/nu	Vergi	Gelir	Toplam	Vergi oranı
		En yüksek			
Reaya/Rum	8/17	1.615	2.000,00	3.615,00	%44,67
Yerli Türk	6/13	1.317	3.961,00	5.278,00	%24,95
Yerli Türk	17/29	1.063	919,25	1.982,25	%53,62
		En az			
Çakal aşireti	5/6	20a	300,00	320,00	%6,25
Elçi aşireti	49/61	23b	450,00	473,00	%4,86
Aşiret-i İfraz-ı Ceridi	9/11	25c	286,00	311,00	%8,03
		Ortalama			
Elçi aşireti	75/94	190d	1.650,00	1.840,00	%10,32
Aşiret-i İfraz-ı Ceridi	53/75	187,5	1.423,25	1.610,75	%11,64
Yerli Türk	13/25	185	600,00	785,00	%23,56

a 20 kuruş vergisi olan aynı aşiretin iki hanesinden ilk sıradaki alınmıştır.

b 23 kuruş vergisi olan aynı aşiretin üç hanesinden ilk sıradaki alınmıştır.

c 25 kuruş vergisi olan aynı aşiretin dört hanesinden ilk sıradaki alınmıştır.

d 190 kuruş vergisi olan aynı aşiretin dört hanesinden ilk sıradaki alınmıştır.

³² 1844 yılında Marmara kasabasında bu oran %15 (Bilgi 2004, 87), Saruhanlı köyünde %14'dür (Bilgi 2000, 437-38'den hesaplanmıştır).

Hane başına düşen ortalama vergi miktarına en yakın miktarda vergi veren grupta da, vergi oranları %10 ile %23 arasında değişmektedir. Diğer gruplar için belirtilen hususlar bu grup için de geçerlidir. Her üç örnekleme grubunda tahakkuk eden vergi oranları, Tanzimat'ın öngördüğü vergi adaleti prensibinin gerçekleşmesinden çok uzaktadır. Halbuki aynı tür örnekleme ile, Marmara kasabası için yapılan hesaplamadan alınan sonuçların daha uyumlu oldukları görülmektedir³³.

Sonuç

XIX. yüzyılın ortalarında Saruhan sancağına bağlanan Salihli, bağlı bulunduğu Sart kazasının en büyük köyüdür. 1840'ların başında yoğun bir aşiret iskânına sahne olduğu, yeni Rum nüfusun geldiği, hizmet, ticaret ve zanaatkâr zümrelerin çoğaldığı bir kasaba adayıdır. Nüfusu, 278 hanede, yaklaşık olarak 1.251 kişidir. Döneminin şartlarında bir köyden daha kalabalık olmakla beraber, henüz birbiriyle sosyal ve ekonomik bir ahenk oluşturamamışlık görüntüsü vermektedir.

Salihli'nin Gelir kaynakları sırasıyla şu dört grupta toplanabilir: 1- Hizmet, ticaret ve zanaat, 2- Tarım, 3- Hayvancılık, 4- İşyeri kirası. Gelir çeşitliliği sancağın bazı kaza merkezleri seviyesinde olmakla beraber, gelir seviyesi sancağın diğer yerleşimleriyle kıyaslandığında bir hayli düşüktür. Düşük gelir seviyesine rağmen vergi tahakkuk oranları daha yüksektir. Üstelik, Tanzimat'ın önemli prensiplerinden birisi olan vergi adaletinin, dikkate alınmadığı bir dağılım da söz konusudur.

Salihli köyü, temettü kayıtlarından anlaşıldığı kadarıyla, XIX. yüzyılın ortalarında hem demografik olarak, hem de sosyal ve ekonomik olarak kasaba hüviyetini kazanmış görünmektedir. Bunun sonucu olarak, 1867 yılındaki vilâyet nizamnamesi çerçevesinde yapılan düzenlemelerde, Sart kazası önce nahiyeye statüsüne indirilerek Adala kazasına bağlanmış, 1872 yılında da Sart nahiyesi Salihli kazası haline getirilmiştir. Dolayısıyla, yüzyılın başlarında vasat bir köy olan Salihli'nin büyüyerek gelişmesi ve bir kaza merkezi haline gelmesi bu sürecin sonucu kabul edilebilir.

---

³³ Bilgi 2004, 87.

BİBLİYOGRAFYA

Arşiv Belgeleri

- BOA ML VRD TMT- 2498, Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maliye Nezareti Temettüat Defterleri, nr. 2498.
BOA ML VRD TMT- 4612, Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maliye Nezareti Temettüat Defterleri, nr. 4612.

Yayımlanmış Arşiv Belgeleri

- MD-166, *166 Numaralı Muhasebe-i Vilâyet-i Anadolu Defteri (937/1530)*, Ankara 1995.

Salnameler

- SVA 1297, *Salnâme-i Vilâyet-i Aydın H. 1297.*
SVA 1300, *Aydın Vilâyetine Mahsus Salnâme Arabi 1302-Rumi 1300.*
SVA 1307, II, İ. Cavid, *Aydın Vilâyetine Mahsus Salnâme Sene-i Hicri 1308-sene-i Mâli 1307, Cild-i sâni.*
SVA 1326, *Salnâme-i Vilâyet-i Aydın 1326 Sene-i Hicriyesine Mahsus.*

Kitap ve Makaleler

- Baykal 1988, Füsun Baykal, *Salihli Kent Coğrafyası*, İzmir 1988.
Baykara 2000, Tuncer Baykara, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I Anadolu'nun İdari Taksimatı*, Ankara 2000.
Bilgi 1998, Nejdet Bilgi, "Temettüat Kayıtlarına Göre Manisa Uncuboz Köyü ve Tarihi Gelişmesi", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XIII, İzmir 1998.
Bilgi 1999, Nejdet Bilgi, "Tanzimat'ın Öncesi ve Sonrasında Saruhan Sancağı'nda Nüfus", *Prof. Dr. İsmail Aka Armağanı*, İzmir 1999.
Bilgi 2000, Nejdet Bilgi, "Tanzimat Döneminin Başlarında Saruhanlı - Manisa'da Bir Ova Köyünün Sosyo-Ekonomik Yapısı-", *Uluslararası Osmanlı Tarihi Sempozyumu (İzmir 8-10 Nisan 1999) Bildirileri*, Haz. T. Gökçe, İzmir 2000.
Bilgi 2001, Nejdet Bilgi, "1842 Yılında Saruhan Sancağı'nın Nüfusu ve İdari Bölünüşü", *Manisa Araştırmaları*, Cilt 1, Manisa 2001.
Bilgi 2004, Nejdet Bilgi, "Tanzimat Döneminin İlk Yıllarında Saruhan Sancağı Marmara Kasabası'nın Sosyal ve Ekonomik Durumu", *CIEPO-XIV. Sempozyumu Bildirileri 18-22 Eylül 2000, Çeşme*, Haz. T. Baykara, Ankara 2004.

Nejdet Bilgi

- Bilgi 2005, Nejdet Bilgi, "A Developing Village in the Middle of the Nineteenth Century: Salihli", *Frontiers of Otoman Studies: State, Province, and the West*, Volume 1, Ed. Colin Imber, Keiko Kiyotaki, London 2005.
- Bilgi vd 2000, Nejdet Bilgi vd., *Manisa 2000*, İzmir [2000].
- Ergül 1992, Teoman Ergül, *Antik Uygarlıkların Mirasçısı Bir Kentin Özgün Tarihi (Türkleşen Anadolu'da Sardes... Ve Salihli)*, İzmir 1992.
- Güran 1998, Tevfik Güran, *19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar*, İstanbul 1998.
- Karal 1997, Enver Ziya Karal, *Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Ankara 1997.
- Karpat 1985, Kemal H. Karpat, *Ottoman Population 1830-1914; Demographic and Social Characteristics*, Wisconsin 1985.
- Karpat 2003, Kemal H. Karpat, *Osmanlı Nüfusu (1830-1914) Demografik ve Sosyal Özellikleri*, Çev: Bahar Tırnakçı, İstanbul 2003.
- Manisa 1932, T. C. Manisa Vilayeti Hakkında Tabii, Coğrafi, Tarihi, İdari, İktisadi, İctimai Malumatı Cami Mecmuadır, İzmir 1932.

Nejdet Bilgi

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

Ek: Temel Veri Tabloları

Tablo XIIIa- Salihli'de Yerli Müslim/Türk isim ve meslekler³⁴

Hane/nu	İsimler	Meslekler
1/1	Kadızzade Mustafa Efendi bin Ali	Erbab-ı ziraatten
-/2	Sağır Ahmed Ağa	Merkumun şeriki
-/3	Ahmed Bey / Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
2/4	Mehmed Efendi oğlu Gavvas Mustafa	İrgad taifesinden
-/5	Kara Veli oğlu Ahmed / Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
3/6	Doğancı Hasan bin Yusuf	Erbab-ı ziraatten
-/7	Hasan Bey/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
-/8	Demirci Mehmed / Çakal aşiretinden	Merkumun şeriki
-/9	Kocabaş Mustafa / Çakal aşiretinden	Merkumun şeriki
-/10	Hasan Efendi oğlu Ali ve karındaşı Hüseyin / Kasaba ahailerinden	-
5/11	Kemahlı Ali Gavvas bin Ahmed	Kahveci taifesinde
-/12	Dalaklı oğlu İbrahim	Merkumun şeriki
6/13	Sağır Ahmed Ağa bin Halil	Erbab-ı ziraatten
7/14	Arnabut Kümürçinel Ali bin İbrahim	Kahveci esnafından
-/15	Doğancı oğlu Mustafa	Merkumun şeriki
8/16	Kadızzade Hasan Efendi bin Hüseyin	Ba berat-ı şerif karye-i mezkurda hatib
-/17	Arab Hacı Abdullah	Merkumun şeriki
9/18	Manyeli Hasan bin Hüseyin	Erbab-ı ziraatten
-/19	Tavukçu Abdurrahman	Merkumun şeriki
10/20	Hızır bin Veli	Helvacı esnafından
11/21	Köse Ahmed oğlu Halil	Erbab-ı ziraatten
-/22	Bezzade oğlu Ali / Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
-/23	Çil İsmail / Çakal aşiretinden	Merkumun şeriki
12/24	Şerif Ali oğlu yetimi Mehmed / üç yaşında	Mektebnışin
13/25	Elmacı Mehmed bin Mustafa	İrgad taifesinden
14/26	Kethüda Hasan bin Ömer	Dülger taifesinden
15/27	Sarac Mustafa bin Mustafa	Kahveci esnafından
16/28	Kazak Mehmed bin İbrahim	İrgad taifesinden
17/29	Dalaklı oğlu İbrahim bin Hacı Ali	Erbab-ı ziraatten
18/30	Akkanad oğlu İbrahim bin İbrahim	Erbab-ı ziraatten
-/31	Kürt oğlu Hacı Mehmed/Çavlı karyesinden	Merkumun şeriki
-/32	Milletbaşı oğlu Avedik/Kasaba ahailerinden	Merkumun şeriki
-/33	Deli Mahmud oğlu Süleyman/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
19/34	Doğancı oğlu Mustafa bin Mehmed	Erbab-ı ziraatten
-/35	Demirci Ömer/Çakal aşiretinden	Merkumun şeriki
-/36	Karabıçak oğlu İmam Ali Efendi	Merkumun şeriki
20/37	Topuk oğlu Mehmed Ali	Erbab-ı ziraatten
-/38	Server oğlu Ali/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki

³⁴ BOA ML VRD TMT-4612, 2-17. Defterlerdeki bilgilerin cemaat/topluluk itibariyle kategoriler halinde sunulduğu sonraki tablolarda, "isim ve meslekler" tablolarındaki defter ve sayfa numaraları geçerli olduğundan, dipnotlarda aynı topluluklar için aynı numara ve sayfaların tekrarı yoluna gidilmemiştir.

Nejdet Bilgi

21/39	Çelebi oğlu Hüseyin bin Hüseyin	Irgad taifesinden
22/40	Hükkâm oğlu Mehmed bin Ali	Irgad taifesinden
23/41	Topuk oğlu Ahmed bin Hacı İbrahim	Erbab-ı ziraatten
24/42	Kaz Dağlı Hüseyin bin İbrahim	Erbab-ı ziraatten
-/43	Bağcı Mehmed/Birgi kazasında Şeyhli aşiretinden	Merkumun şeriki
-/44	Kara Veli oğlu Hasan/ Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
-/45	Köylü oğlu Süleyman/Cerid aşiretinden	Merkumun şeriki
-/46	Alaş oğlu Süleyman/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
-/47	Fatma oğlu Kara Mahmud/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
25/48	Gedik oğlu Hasan bin Osman	Hizmetkar taifesinden
26/49	Kiraz Ali oğlu Mehmed	Erbab-ı ziraat
-/50	Kadızafe Mustafa Efendi	Merkumun şeriki
-/51	Sağır Ahmed Ağa	Merkumun şeriki
27/52	Uşaklı Ali bin Ali	Irgad taifesinden
28/53	Çelebi oğlu Mustafa bin Hacı Mahmud	Irgad taifesinden
-/54	Yağcı oğlu Ali/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
-/55	Topuk oğlu Ahmed	Merkumun şeriki
-/56	Yağcı oğlu Hanefi/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
-/57	Doğancı oğlu Hasan	Merkumun şeriki
29/58	Takmaklı oğlu Halil bin Mustafa	Adala kazasında zabtiye neferanı
-/59	Köse Ahmed oğlu Halil	Merkumun şeriki
30/60	Karabıçakzade Ali Efendi bin Hüseyin	Muallim-i sıbyan
-/61	Doğancı Mustafa	Merkumun şeriki
-/62	Hüseyin Kavas	Merkumun şeriki
-/63	Kocabaş Yorgi	Merkumun şeriki
31/64	Kör Ali bin Ahmed	Irgad taifesinden
32/65	Uşaklı Receb bin Mustafa	Irgad taifesinden
33/66	Bodur oğlu Receb bin Hacı İbrahim	Erbab-ı ziraatten
-/67	Kör Yorgi/ Kula Güldede karyesi ahailerinden	Merkumun şeriki
-/68	Kocabaş Yorgi	Merkumun şeriki
-/69	Kara Veli	Merkumun şeriki
34/70	Kara Ahmed oğlu İbrahim	Deştiban taifesinden
-/71	Kiraz Ali oğlu Mehmed	Merkumun şeriki
-/72	Müsellem oğlu Ali/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
-/73	Çakır Ali/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
35/74	Memeci oğlu İsmail bin Halil	Deştiban taifesinden
36/75	Rumelli Ahmed bin Ahmed	Deştiban taifesinden
-/76	Mehmed Efendi oğlu Gavvas Mustafa	Merkumun şeriki
-/77	Kocabaş Yorgi	Merkumun şeriki
37/78	Çelebizade Derviş Halil bin Hacı	Hizmetkar taifesinden
38/79	Vanlı oğlu Halil bin Abdullah	Erbab-ı ziraatten
-/80	Sağır Ahmed Ağa	Merkumun şeriki
39/81	Alaşehirli Mustafa bin Abdullah	Irgad taifesinden
40/82	Hasan Veli oğlu Öksüz Mustafa	Sığırmaç taifesinden
41/83	İnegöllü Şaş İsmail bin Halil	Irgad taifesinden
42/84	Alaşehirli Derviş Ahmed bin Hüseyin	Dühan rençberi
43/85	Âlim oğlu Mehmed bin Mustafa	Erbab-ı ziraatten
44/86	Alim oğlu Ali bin Mustafa	Erbab-ı ziraat
45/87	Topal İsmail bin Huzur?	Mecnun olduğu/iane ile
46/88	Alaşehirli Halil bin Yusuf	Nalband esnafından
47/89	Somalı Deli Mehmed bin Mustafa	Hizmetkar taifesinden

Temettuat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

48/90	Tavukçu Abdurrahman bin Hüseyin	Tavuk manavı
-/91	Sağır Ahmed Ağa	Merkumun şeriki
49/92	Kadı oğlu Yekçeşm Hüseyin bin Mahmud	Hizmetkar taifesinden
50/93	Ali bin Ali	Dühan rençberi
51/94	Eyüb oğlu Süleyman	Erbab-ı ziraatten
-/95	Püsküllü oğlu Ebubekir/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
-/96	Arab oğlu Ahmed/Sart kazası ahalilerinden	Merkumun şeriki
-/97	İbiş oğlu Halil /Eli İyali aşiretinden	Merkumun şeriki
-/98	Sarı Ahmed/Elçi aşiretinden	Merkumun şeriki
52/99	Hüseyin Gavvas bin Abdülkuddüs	Kahveci esnafından
100	Osmanzade atufetli Sadık Bey	Manisa hanedanından
101	Urgancı oğlu Abdullah/Adala kazası Taytan karyesi sakini	Adala/Taytan sakini
102	Köse oğlu Ömer Ağa/Adala kazası Yobaz karyesi sakini	Adala/Yobaz karyesi sakini
103	Dân Hacı Ahmed/Adala kazası Taytan karyesi sakini	Adala/Taytan sakini

Tablo XIIIb- Salihli'de Yerli Reaya/Rum isim ve meslekler³⁵

Hane/Nu	İsimler	Meslekler
1/1	Aslan veled-i Kostanti	Etmekçi esnafından
2/2	Akşehirli Keklik oğlu Kostanti Simyo	Yağcı esnafından
3/3	Pano veled-i Vasil	Bakkal esnafından
4/4	Kasabalı Haralanbodi veled-i Nikola	Bakkal esnafından
5/5	Yapucu İstefan veled-i Kostanti	Yapucu esnafından
6/6	Akşehirli Yağcı Yorgi veled-i Lefto	Yağcı esnafından
-/7	Karabıçak oğlu Ali Efendi	Merkumun şeriki
-/8	Bodur oğlu Receb	Merkumun şeriki
-/9	Arnabut oğlu Ahmed	Merkumun şeriki
7/10	Corci veled-i Yani	Hancılık
-/11	Donlu oğlu İbrahim	Merkumun şeriki
-/12	Deli Himmet? Oğlu mustafa	Merkumun şeriki
-/13	Deli Mahmud oğlu Mahmud/Elçi aşireti	Merkumun şeriki
-/14	Topuk oğlu Ahmed	Merkumun şeriki
-/15	Yapucu İstimat	Merkumun şeriki
-/16	Kazdağlı Cuma	Merkumun şeriki
8/17	Sabuncu Dimitri veled-i Simyot	Sabuncu esnafından
9/18	Rodoslu Yapucu İstimat veled Lefter	Yapucu esnafından
10/19	Yanyalı meyhaneci İstavri veled-i Dimitri	Etmekçi/meyhaneci
11/20	Mihacı? Etmekçi İstariti veled-i Nikola	Etmekçi esnafından
12/21	Rodoslu Yapucu Nikola veled-i Lefter	Yapucu esnafından
13/22	Mersumun karındaşı Andon	Yapucu çırağı
14/23	Mersumun diğer karındaşı Yorgi	Etmekçi çırağı
15/24	Yorgi veled-i Polinu	Bakkal esnafından
16/25	Kasabalı etmekçi Lazari veled-i Vasil	Etmekçi esnafından
17/26	Kasabalı etmekçi Mihal veled-i Todori	Etmekçi esnafından
18/27	Yorgi veled-i Yanako	Bağçevan taifesinden
19/28	Yorgi veled-i Andon	Çoban taifesinden
20/29	Kosti veled-i İsteryo	Çoban taifesinden
21/30	Yani veled-i Dimitri	Çoban taifesinden
22/31	Apostol veled-i Dimitri	Çoban taifesinden

³⁵ BOA ML VRD TMT-4612, 18-22.

Nejdet Bilgi

23/32	Dimitri veled-i Nikola	Çoban taifesinden
24/33	Dimitri veled-i Yorgi	Çoban taifesinden
25/34	Apostol veled-i Atnaş	Çoban taifesinden
26/35	Yanako veled-i Kostanti	Çoban taifesinden
27/36	Kosti veled-i İsteryo	Çoban taifesinden
28/37	Rodoslu Nikola veled-i Dimitri	Değirmenci esnafından
29/38	Mersumun şeriki yeğeni Rodoslu Yani veled-i Manok	Değirmenci esnafından
30/39	Rodoslu İstimat veled-i Panayot	Değirmenci esnafından
31/40	Dereköylü Kundakçı Andon veled-i Dimitri	İrgad taifesinden
32/41	Adalalı Bağçevan Nikola veled-i Hacı Kostanti	Bağçevan hizmetkârı
33/42	Rodoslu Değirmenci Dimitri veled-i Manol	Değirmenci taifesinden

Tablo XIIIc- Salihli’de Aşiret-i İfraz-ı Ceridi isim ve meslekler³⁶

Hane/Nu	İsimler	Meslekler
1/1	Türkmen oğlu Mehmed bin Mustafa	Erbab-ı ziraatten
2/2	Cırık İmam oğlu Molla Ali bin Mehmed	Şirket ile meluf
3/3	Cırık Hüseyin oğlu Mehmed	Erbab-ı ziraat
4/4	Cırık oğlu Sağır Ali bin İbrahim	Amelmande
5/5	Solak oğlu Ali bin Mehmed	Rençber taifesinden
-/6	Otyemez oğlu Mustafa/Alaşehirli	Merkumun şeriki
6/7	Kurt oğlu Ali bin Mehmed	Erbab-ı ziraatten
-/8	Hafız oğlu Ali	Merkumun şeriki
7/9	Halil oğlu Ahmed	Çoban taifesinden
8/10	Merkum Ahmed’in biraderi Ali	Çoban taifesinden
9/11	Halil oğlu Mehmed bin Ahmed	İrgad taifesinden
10/12	Halil oğlu Mehmed bin Mustafa	İrgad taifesinden
11/13	Yusuf oğlu Bekir bin Mustafa	İrgad taifesinden
12/14	Hacı oğlu Mustafa bin Mehmed	Çoban taifesinden
-/15	Koca ihtiyar İsmail/ Manastır karyesinden	Merkumun şeriki
13/16	Yusuf oğlu Mustafa	Oduncu taifesinden
-/17	Hacı oğlu Ahmed/Manastır karyesinden	Merkumun şeriki
-/18	Hacı İbrahim/Manastır karyesinden	Merkumun şeriki
14/19	Hafız oğlu Ali bin Hafız Mehmed	Erbab-ı ziraatten
15/20	Katırcı Mehmed oğlu Mehmed	İrgad taifesinden
16/21	Böyre? oğlu Molla Ali bin Ali	İmam
17/22	Cin Ali oğlu Mehmed	İrgad taifesinden
-/23	Sağır İsmail/Saçlı Ceridi ahalilerinden	Merkumun şeriki
18/24	Kurt Hasan oğlu İsmail	İrgad taifesinden
19/25	Halil oğlu Pala Mehmed	İrgad taifesinden
-/26	Türkman oğlu Mehmed	Merkumun şeriki
20/27	Âyal oğlu Molla Mehmed bin Abdullah	Erbab-ı ziraatten
21/28	Aydil Bekir	Aşiret beyi
-/29	biraderi Ali	Merkumun şeriki
22/30	Ahmed oğlu Ali Bey	Erbab-ı ziraatten
23/31	Merkumun biraderi Ahmed	İrgad taifesinden
24/32	Merkumun biraderi Ahmed	İrgad taifesinden
25/33	Karaçoban oğlu Veli bin Mehmed	Şirket ile meluf
-/34	Musa Ali/ Tatar karyesinden	Merkumun şeriki

³⁶ BOA ML VRD TMT-4612, 23-36.

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

-/35	Ahmedce/ oğlu Hüseyin	Merkumun şeriki
-/36	Kocabaş Arslan/Salihliden	Merkumun şeriki
26/37	Merkumun biraderi Mustafa	Çoban taifesinden
-/38	Saylı İbrahim oğlu Mustafa	Merkumun şeriki
-/39	Kenan oğlu İbiş	Merkumun şeriki
27/40	Bozatlü Ceridinden Zabun oğlu Mehmed	Oduncu taifesinden
28/41	Merkumun Emmisi Hüseyin	Oduncu taifesinden
29/42	Halil oğlu Osman	İrgad taifesinden
30/43	Merkumun biraderi Süleyman	İrgad taifesinden
-/44	Köse oğlu Halil	Merkumun şeriki
31/45	Molla Hamza oğlu Osman	Erbab-ı ziraatten
32/46	Cırık İmam oğlu Mustafa bin Mehmed	Şirket ile meluf
33/47	Köse oğlu Molla Mahmud bin Yusuf	İmam(bila berat)
34/48	Merkumun karındaşı İsmail	Şirket ile meluf
35/49	Merkumun diğer karındaşı Mehmed	Amelmande
36/50	Merkumun diğer karındaşı Halil	Şirket ile meluf
-/51	Papas Yusuf	Merkumun şeriki
37/52	Kürt oğlu Yusuf bin İsmail	Erbab-ı ziraatten
38/53	Ahmed oğlu Mehmed bin İsmail	Şirket ile meluf
39/54	Sarıca oğlu Mehmed bin Veli	Şirket ile meluf
40/55	Hacı Efendi bin İbrahim Hoca	Muallim-i Sibyan
41/56	Bekirce oğlu Molla Hüseyin	İrgad taifesinden
-/57	Hacı Hoca Efendi	Merkumun şeriki
42/58	Kahveci Hüseyin oğlu Hüseyin	Erbab-ı ziraatten
43/59	Kocabaş oğlu Süleyman	Bila sanat
-/60	Zeyyat Veli / Cemet? aşireti	Merkumun şeriki
44/61	Murad Mehmed bin Mustafa	İrgad taifesinden
-/62	Kocabey oğlu Hüseyin	Merkumun şeriki
45/63	Sarıca oğlu Ali	Çoban taifesinden
46/64	Merkum Ali'nin karındaşı İbrahim	Bila sanat
-/65	Aydönmemiş oğlu Osman/Yobaz Harmandalısı aşiretinden	Merkumun şeriki
47/66	Merkumun biraderi Mustafa	Erbab-ı ziraatten
-/67	Sarı oğlu Mehmed	Merkumun şeriki
48/68	Merkumun biraderi Mehmed	Erbab-ı ziraatten
49/69	Fonte? oğlu İsmail	Amelmande
50/70	Kırsaçlı Mustafa bin İbrahim	Erbab-ı ziraat
51/71	Kara Mehmed oğlu İsmail	Şirket ile meluf
-/72	Emmisi oğlu İsmail	Merkumun şeriki
-/73	Karabey Hüseyin	Merkumun şeriki
52/74	Saylı oğlu Halil	Erbab-ı ziraatten
53/75	Murad oğlu Ali	Erbab-ı ziraatten
-/76	Katırcı Oğlu Mustafa	Merkumun şeriki
54/77	Pançeli Mehmed bin Osman	Çoban taifesinden
55/78	Merkum Pançeli Mehmed'in Karındaşı Halil	Çoban taifesinden
56/79	Pançeli Veli Oğlu Yusuf	Çoban taifesinden
57/80	Deli Halil oğlu Halil	Rençber taifesinden
58/81	Merkum Ali'nin biraderi Ali	İrgad taifesinden
59/82	Karaca Osman	Amelmande
60/83	Kerim Hoca bin Mustafa	Erbab-ı ziraatten

Nejdet Bilgi

Tablo XIIId- Salihli’de Aşiret-i Saçlı Ceridi isim ve meslekler³⁷

Hane/Nu	İsimler	Meslekler
1/1	Raz oğlu Ali Kethüda bin Hasan	Erbab-ı ziraatten
-/2	Çullu Mehmed	Merkumun şeriki
-/3	Yeloğlan oğlu	Merkumun şeriki
2/4	Raz oğlu Mehmed bin Hasan	Erbab-ı ziraatten
-/5	Hüseyin oğlu İbrahim	Merkumun şeriki
3/6	Raz oğlu Süleyman bin Hasan	Erbab-ı ziraatten
-/7	Aydönmemiş oğlu Osman	Merkumun şeriki
-/8	Biraderi Mehmed	Merkumun şeriki
4/9	Raz oğlu İbrahim bin Hasan	İrgad taifesinden
5/10	Mühtedi Kara Mehmed bin Abdullah	İrgad taifesinden
6/11	Yeloğlu Süleyman bin Yusuf	İrgad taifesinden
7/12	Çullulu Mehmed bin Yusuf	İrgad taifesinden
8/13	Dönyek oğlu Ali bin Ali	Rençber taifesinden
-/14	Çapkın oğlu İsmail	Merkumun şeriki
9/15	Çapkın oğlu İsmail bin Ali	İrgad taifesinden

Tablo XIIIe- Salihli’de Elçi Aşireti/Karahızırılı isim ve meslekler³⁸

Hane/Nu	İsimler	Meslekler
1/1	Hasan Bey	Aşiret Beyi
-/2	Yovac oğlu İbrahim / Çakal aşiretinden	Merkumun şeriki
2/3	Mehmed Bey müteveffanın yetimleri Hüseyin ve Âb Sultan	3 ve 1 yaşında, vasisi Hüseyin Bey
3/4	Deli Mahmud oğlu Süleyman	İrgad taifesinden
4/5	Merkum Mahmud oğlu Süleyman’ın karındaşı Mahmud	İrgad taifesinden
5/6	Kenan oğlu Ali	İhtiyar ve alil
6/7	Merkum Kenan oğlu Ali’nin hanesinde sakin merkumun oğlu Mahmud	İrgad taifesinden
7/8	Kanber oğlu Kır Veli	Tacir taifesinden
8/9	Çarık Hasan oğlu Aşır	İrgad taifesinden
9/10	İdris oğlu Hüseyin	İrgad taifesinden
10/11	Uğurlu oğlu İdris bin Mehmed	İrgad taifesinden
12/13	Kara İbrahim bin Hasan	İrgad taifesinden
13/14	Kenan oğlu İbrahim	Hizmetkar taifesinden
14/15	Kasranlı oğlu müteveffa Mehmed’in yetimi Ali	13 yaşında, vasisi Kenan oğlu İbrahim
15/16	Çarık Hasan oğlu Yahya	İrgad taifesinden
16/17	Deli Mahmud oğlu Kanber	İrgad taifesinden
17/18	Yeni Ecri oğlu Molla Ali bin Himmet	Erbab-ı ziraatten
-/19	Karındaşı Mahmud	Merkumun şeriki
18/20	Merkum Molla Ali’nin hanesinde sakine merkumun valdesi Hadice hatun	-
19/21	Yeni Ecri oğlu müteveffa Mahmud’un yetimleri Himmet, Hasan ve Ali	14, 7 ve 4 yaşlarında, vasisi emmisi
20/22	Koca Musa oğlu Musa	İrgad taifesinden

³⁷ BOA ML VRD TMT-4612, 37-39.

³⁸ BOA ML VRD TMT-2498, 2-23.

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

-/23	Ali Veli oğlu İsmail	Merkumun şeriki
21/24	Gök Yusuf bin Halil	İhtiyar ve alil
22/25	Mülhem oğlu Ali bin Halil	Hizmetkar taifesinden
22/26	Merkumun oğlu İbrahim	Rençber taifesinden
-/27	Kenan oğlu Mahmud	Merkumun şeriki
23/28	Hasan oğlu İbrahim	Irgad taifesinden
24/29	İdris oğlu Ali bin Ahmed	Şirket ile meluf
25/30	Yeni Ecri oğlu Ahmed bin Himmet	Irgad taifesinden
26/31	Deli Mustafa oğlu Ahmed	Irgad taifesinden
27/32	Merkumun biraderi Halil	Amelmande
28/33	İdris oğlu Mustafa bin Ahmed	Irgad taifesinden
29/34	İdris oğlu Mahmud	Irgad taifesinden
30/35	Gök Yusuf oğlu Seyid Halil	Hizmetkar taifesinden
31/36	Kallı oğlu Bektaş bin Latif	Erbab-ı ziraatten
-/37	Uzun Ali oğlu Mehmed	Merkumun şeriki
-/38	Zor oğlu Mehmed	Merkumun şeriki
-/39	Hunden?? Oğlu Hadek?	Merkumun şeriki
32/40	Kallı oğlu Bektaş'ın hanesinde sakin merkumun hizmetkarı Hüseyin bin Mustafa	Hizmetkar taifesinden
33/41	İsa oğlu Hüseyin	Çoban taifesinden
34/42	Sevindik oğlu Sevindik bin İbrahim	Irgad taifesinden
35/43	Brusalı oğlu Kara İbiş	İhtiyar ve amelmande
36/44	Yağcı oğlu Molla Ali bin Ahmed	Erbab-ı ziraatten
-/45	Cuma	Merkumun şeriki
-/46	Veli	Merkumun şeriki
37/47	Yağcı oğlu Hasan bin Durmuş	Erbab-ı ziraatten
-/48	Bektaş	Merkumun şeriki
38/49	Yağcı oğlu Hanefi bin Ahmed	Erbab-ı ziraatten
-/50	Hüseyin	Merkumun şeriki
39/51	Kırlı oğlu Ayvaz oğlu Zel...?	Çoban taifesinden
40/52	Bıçaklı oğlu Musa bin Ali	Irgad taifesinden
41/53	Hanife oğlu Cuma bin Süleyman	Irgad taifesinden
42/54	Bıçaklı müteveffa İbrahim yetimi Ahmed	7 yaşında, vasisi annesi Zühre Hatun
43/55	Mühellem? oğlu Mehmed bin Süleyman	Şirket ile meluf
44/56	Mühellem? oğlu Mühellem bin Süleyman	Irgad taifesinden
45/57	Kırlı oğlu Hüseyin bin Cuma	Şirket ile meluf
46/58	Kasarlı oğlu müteveffa Mehmed'in yetimleri Mahmud, Cuma ve Mehmed	6, 4 ve 2 yaşında, vasisi Kasarlı oğlu Hüseyin
47/59	Deli Mehmed Ali bin Mustafa	Şirket ile meluf
48/60	Merkumun oğlu Mustafa	Şirket ile meluf
49/61	Ali Veli oğlu Mehmed	Irgad taifesinden
50/62	Merkumun karındaşı Ahmed	Bir eli sakat, şunun bunun ianesi ile
51/63	Tahir oğlu Ali	Irgad taifesinden
52/64	Bulma'nın oğlu Hamza bin Himmet	Şirket ile meluf
53/65	Çarık Hasan oğlu Zeynel	Tacir taifesinden
54/66	Beheri? Veli bin Ahmed	Çoban taifesinden
55/67	Arık oğlu Hüseyin bin Ali	Irgad taifesinden
56/68	Mehsan? oğlu Mehmed	Çoban taifesinden
57/69	Çolak oğlu Halil bin İsmail	Şirket ile meluf
-/70	Dalıklı oğlu İbrahim / Salihli ahalisinden	Merkumun şeriki

Nejdet Bilgi

58/71	Hacı Menez? yetimi Mustafa	10 yaşında, vasisi valdesi Gülistan Hatun
59/72	Kasım yetimi Mehmed bin Kasım	2 yaşında, vasisi valdesi Ayşe Hatun
60/73	Arık oğlu Ali bin Süleyman	Irgad taifesinden
61/74	Kelle Mehmed Yüzkoyunluoğlu	Erbab-ı ziraatten
-/75	Yeğeni Halil	Merkumun şeriki
-/76	Sadık / Tatar köyünden	Merkumun şeriki
62/77	Halil Efendi oğlu Yeğeni?	Şirket ile meluf
-/78	Dalaklı oğlu İbrahim / Salihli köyünden	Merkumun şeriki
63/79	Gül Ali oğlu Süleyman	Tacir taifesinden
64/80	Kocaoğlan oğlu Hacı Süleyman bin Mustafa	Tacir taifesinden
-/81	Yenipazarlı İsmail / Tatar köyünden	Merkumun şeriki
-/82	Karacaoğlu Molla Cuma	Merkumun şeriki
65/83	Kocaoğlan oğlu Mustafa bin Süleyman	Irgad taifesinden
66/84	Merkumun karındaşı Hüseyin	Irgad taifesinden
67/85	Merkumun biraderi Abdurrahman	Irgad taifesinden
68/86	Arab Ali oğlu Gök Ahmed	Irgad taifesinden
69/87	Merkumun biraderinin oğlu Hızır	Çoban taifesinden
70/88	Sarı Ali oğlu İbrahim	Irgad taifesinden
71/89	Boynueğri oğlu müteveffa İbrahim'in yetimi Mehmed ve Hasan	-
72/90	Abidin oğlu Mustafa	Irgad taifesinden
73/91	Kaltı? oğlu Himmet	Çoban taifesinden
74/92	Kocaoğlan oğlu Mustafa bin Mustafa	Aşiret-i mezkur muhtar
-/93	Delibaş Mehmed / Cerid aşiretinden	Merkumun şeriki
75/94	Kocaoğlan oğlu Mustafa'nın biraderi Hüseyin	Tacir taifesinden
76/95	Kuyumcu oğlu Mustafa bin Ali	Irgad taifesinden
77/96	Kara İbrahim oğlu Hamza bin Halil	Irgad taifesinden
78/97	Sarı Ahmed oğlu Hüseyin	Çoban taifesinden
79/98	Emir oğlu Halil bin Halil	Irgad taifesinden
-/99	Koca İsmail	Merkumun şeriki
80/100	Köylü oğlu Topal İsmail	Çoban taifesinden
81/101	Bölükbaşı oğlu Mustafa bin Himmet	Erbab-ı ziraatten
-/102	Murad	Merkumun şeriki
82/103	Ali Veli oğlu İsmail	Erbab-ı ziraatten
83/104	Kara Veli oğlu Kule Mehmed	Irgad taifesinden
84/105	Kara Veli oğlu Ahmed bin Veli	Mahalle ihtiyar
85/106	Tokluoğlu Murad bin Ali	Eşkinci taifesinden
86/107	Yağcı Murad oğlu Kara Cuma	Irgad taifesinden
87/108	Yeni Ecri oğlu Hasan bin Mehmed	Irgad taifesinden
88/109	Harim oğlu Mehmed bin Cuma	Irgad taifesinden
89/110	Menteşoğlu Veli bin İbrahim	Baytar taifesinden
90/111	Menteşoğlu Ali bin Mustafa	Irgad taifesinden
91/112	İbrahim oğlu Ali	Irgad taifesinden
92/113	Merkum Ali'nin karındaşı Mahmud	Hizmetkar taifesinden
93/114	İnce oğlan müteveffa Mehmed'in yetimi Mehmed	10 yaşında, vasisi valdesi Döne Hatun
94/115	Güldür oğlu Ali bin Hüseyin	Irgad taifesinden
95/116	Karaveli oğlu Hasan bin Halil	Şirket ile meluf
96/117	Yeni Ecri oğlu Veli bin Himmet	Çoban taifesinden
97/118	Cennet oğlu Ali bin Veli	Şirket ile meluf
98/119	Sultan oğlu Mustafa bin Halil	Çoban taifesinden

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

99/119	Sultan oğlu Mehmed bin Halil	Çoban taifesinden
100/120	Durmuş oğlu Mustafa bin Hüseyin	Çoban taifesinden
101/121	Kadir oğlu İsmail bin Ayvaz	İrgad taifesinden
102/122	Ordu oğlu Veli Dai bin Ahmed	Hizmetkar taifesinden
103/123	Burhan oğlu Mehmed bin Ali	Erbab-ı ziraatten
-/124	Cin Osman oğlu Bekir / Cerid aşiretinden	Merkumun şeriki
-/125	Arnabut Kahveci Ali / Salihli aşiretinden	Merkumun şeriki
-/126	Çizmeçi Mehmed / Salihli ahalisinden	Merkumun şeriki
104/127	Brusalı oğlu Süleyman bin Ali	Şirket ile meluf
105/128	Öküz Ali oğlu Cuma	Çoban taifesinden
-/129	Menyeli Hasan / Salihli aşiretinden	Merkumun şeriki
106/130	Abidin oğlu Hamza	Aşiret-i mezkurda imam
-/131	Deli Himmet oğlu Mustafa	Merkumun şeriki
107/132	Kara Mahmud bin Ali	Tacir taifesinden
108/133	Elleş oğlu Abdurrahman bin Ali	Rençber taifesinden
-/134	Çakır oğlu Ali	Merkumun şeriki
109/135	Kara İbrahim oğlu Ahmed	İrgad taifesinden
110/136	Bezade oğlu Ali	Deveci taifesinden
111/137	Kara Mahmud biraderi Durmuş Ali bin Ali	Çoban taifesinden
112/138	Merkumun biraderi Hasan	Tacir taifesinden
113/139	Bezade oğlu Hüseyin	İrgad taifesinden
114/140	Seyrek oğlu İsmail bin Mahmud	İrgad taifesinden
115/141	Çavul oğlu Yusuf bin İsmail	İrgad taifesinden
116/142	Aşı oğlu Süleyman oğlu Hüseyin	Asâkir-i nizamiye-i şahanede

Tablo XIII-F. Tabi-i Salihli Aşiret-i Çakal isim ve meslekler³⁹

Hane/Nu	İsimler	Meslekler
1/1	Çakal Hüseyin oğlu Ömer	Demirci esnafından
-/2	Demirci Ali oğlu Mustafa	Merkumun şeriki
2/3	Merkum Hüseyin'in biraderi Bekir	Erbab-ı ziraat
3/4	Merkumun diğer biraderi Mehmed	Çoban taifesinden
4/5	Demirci Ali oğlu Mehmed	Demirci esnafından
5/6	Demirci Ali oğlu Mustafa	İrgad taifesinden
6/7	Merkumun karındaşı İsmail	İrgad taifesinden
7/8	Sarı Ali bin Ömer	İrgad taifesinden
8/9	Çakal oğlu Mustafa bin Süleyman	İrgad taifesinden
9/10	Kocabaş Mustafa bin İbrahim	Demirci esnafından
-/11	Kanber Oğlu Mustafa/Cerid aşiretinden	Merkumun Şeriki

Not: Defterlerin orijinalindeki hane/numara bilgileri kısmında bazı yazım hataları bulunmaktadır. Sıralamayı bozan bu hatalar tablolara yansıtılmamıştır.

Tablo XIVa- Yerli Müslim/Türk nüfusa ait tarım alanlarının cins ve hanelere dağılımı*

hane/ numro	mezru' tarla	gayr-ı mezru' tarla/ nadas	kiraya verdiği tarla	bağ	yoncalık	müstecir olduğu tarla	toplam	eşcar-ı ceviz
	dönüm	dönüm	dönüm	dönüm	dönüm	dönüm	dönüm	kıta
1/1	150	-					150	
2/4	20	-					20	

³⁹ BOA ML VRD TMT-2498, 23-25.

Nejdet Bilgi

3/6	100	-					100	
5/11	20	-					20	
6/13	150	200					350	
7/14	24	-			1		25	
8/16	4	46	35				85	11
9/18	80		40				120	
10/20	14						14	
11/21	135						135	
12/24	160	140					300	
13/25	4						4	
14/26	40						40	
17/29	180			2			182	
18/31	53						53	
19/34	60						60	
20/37	150						150	
21/39	16						16	
22/40	-	18					18	
23/41	119						119	
24/42	40						40	
25/48		11					11	
26/49	60						60	
28/53	50						50	
29/58	15	12					27	
30/60	25						25	
33/66	40						40	
34/70	60						60	
35/74	15						15	
36/75						20	20	
37/78			50				50	
38/79	23						23	
42/84						4	4	
43/85	22						22	
44/86	20			0,5			20,5	
48/90	8						8	
49/92	8						8	
50/93						7	7	
51/94	250						250	
Toplam	2115	427	125	2,5	1	31	2701,5	11

Tablo XIVb- Yerl Reaya/Rum nüfusa ait tarım alanlarının cins ve hanelere dağılımları*

hane/numro	mezru' tarla dönüm	gayr-ı mezru' tarla/ nadas dönüm	Toplam Dönüm
1/1			4
2/2			2
6/6	70		70
7/10	160		160
Toplam	230	6	236

Tablo XIVc- Aşiret-i İfraz-ı Ceridi'ye ait tarım alanlarının cins ve hanelere dağılımları*

hane/numro	mezru' tarla dönüm	gayr-ı mezru' tarla/ nadas dönüm	bağ dönüm	toplam dönüm	eşcar-ı ceviz kıta

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

1/1	15		0,5	15,5	
2/2	20			20	
3/3	15		1	16	
5/5	25		3	28	
6/7	50		2	52	
7/9		8		8	
8/10			1	1	
10/12	2		3	5	
12/14	5		12	17	
13/16	10			10	
14/19	50			50	
16/21	8			8	
17/22	10			10	
18/24			1	1	
19/25	16			16	
20/27	50			50	
21/28	50	50	3	103	30
22/30	60			60	
23/31	4			4	
25/33	60			60	
26/37	22			22	
29/42	15		1,5	16,5	
30/43	15			15	
31/45	10		1	11	
32/46	8	52		60	
33/47	5			5	
34/48	3			3	
36/50	3	7		10	
37/52	15			15	
38/53	6			6	
39/54	25			25	
40/55	15			15	
41/56	20			20	
42/58	8	10	1	19	
43/59	20		1	21	
44/61	10			10	
45/63	15	6	1	22	
46/64	15		0,5	15,5	
47/66	16		0,5	16,5	35
48/68	7	10	0,5	17,5	35
49/69	3			3	
50/70	15			15	
51/71	15			15	
52/74	10			10	
53/75	30	20	1	51	35
54/77		13		13	
55/78	20			20	
57/80	10		2	12	
58/81		15	0,5	15,5	
59/82		5	1	6	
60/83	20	20	1	41	8
Toplam	826	216	39	1081	143

Nejdet Bilgi

Tablo XIVd- Saçlı Ceridi aşiretine ait tarım alanlarının cins ve hanelere dağılımı*

hane/numro	mezru' tarla	gayr-ı mezru' tarla/ nadas	bağ	toplam	eşcar-ı ceviz
	dönüm	dönüm	dönüm	dönüm	kıta
1/1	50	20		70	33
2/4	50			50	
3/6	50			50	
8/13	15			15	
9/15	5		1	6	
Toplam	170	20	1	191	33

Tablo XIVE- Elçi Aşireti'ne ait tarım alanlarının cins ve hanelere dağılımı*

hane/ numro	mezru' tarla	kiraya verdiği tarla	gayr-ı mezru' tarla	mera	toplam
	dönüm	dönüm	dönüm	dönüm	dönüm
1/1	200				200
2/3		10			10
10/11	14				14
13/14			40		40
17/18	75		55		130
20/22	14				14
21/24	16				16
22/25	37				37
31/36	80		120		200
36/44	115				115
37/47	200				200
38/49	25				25
45/57	10				10
46/58		30			30
52/64	12				12
57/69	12				12
58/71		12	38		50
61/74	60		90		150
62/77	30				30
63/79			15		15
64/80	100				100
71/89	12				12
74/92	15			30	45
75/94	12				12
79/98	15				15
81/101	70				70
98/119	25				25
99/119	25				25
103/123	45		25		70
105/128	12				12
106/130	20				20
108/133	20				20
116/142			11		11
Toplam	1271	52	394	30	1747

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

Tablo XIVf- Çakal Aşireti'nin ait tarım alanlarının cins ve hanelere dağılımı*

hane/numro	mezru' tarla dönüm	toplam dönüm
1/1	35	35
2/3	15	15
9/10	40	40
Toplam	90	90

*Yalnızca tarım alanı bulunan haneler belirtilmiştir.

Tablo XVa- Yerli Müslim/Türk nüfusun 1844 yılı tarım ürünleri aşar miktarı*

hane/numro	hınta çeki	şair çeki	dühan kıyye	susam çeki	darı çeki	kumdarı çeki	ceviz çeki	koza kıyye
1/1	12	15		6	9			
2/4		8						
3/6	1,5	26			19			
5/11		5						
6/13	15	20		1	8			
7/14		14						
8/16							1	
11/21	5				6	8		
17/29		22						
18/31	1,5			1,5				
19/34	11							
20/37	4,5	9						
21/39					1,5			
23/41		4,5						16
24/42		7,5		3	4			
26/49	6	6						
28/53		5			7			
29/58		3,5						
30/60								16
33/66	7,5			2	14			
34/70					12			27
35/74					14			
38/79		15		0,5	1			
42/84			20					
43/85	3	4,5			10			
44/86	1,5	3			3			
50/93			55					
51/94	25			2	10,5			
Toplam	93,5	168	75	16	119	8	1	59

Tablo XVb- Yerli Reaya/Rum nüfusun 1844 yılı tarım ürünleri aşar miktarı*

hane/numro	hınta çeki	şair çeki	dühan kıyye	suam çeki	darı çeki	koza kıyye
6/6	5	5		1	5	8
7/10	7		20		20	
Toplam	12	5	20	1	25	8

Tablo XVc- İfraz-ı Ceridi aşiretinin 1844 yılı tarım ürünleri aşar miktarı*

hane/numro	hınta çeki	şair çeki	üzüm kıyye	darı çeki	kumdarı çeki	ceviz Çeki

Nejdet Bilgi

3/3	2					
5/5	1	1	67			
6/7	1	3	33,5	0,57		
10/12			17			
12/14		3	13,5			
13/16	3	5				
14/19	1,5			2		
16/21				1,5		
17/22		2				
18/24			16,5			
20/27	2	1		3		
21/28	3	3	33,5			
22/30	2			3	1,5	
23/31				1,5		
25/33		4		4		
26/37				3,5	3	
29/42			16,5	1		
30/43		3				
31/45	1		23,5	4		
32/46				2		
33/47	0,5					
36/50		3				
37/52		3				
38/53				2		
39/54				3		
40/55				8		
41/56				2,5		
42/58			40	2		
43/59			27	4		
44/61	1					
45/63			70	3		
46/64			42			
47/66			5	1		
48/68	0,5	1,5	66,5			2,5
50/70				5		
51/71		4		8		
52/74		4		1		
53/75		1	40	6		2,5
57/80				1		
60/83	0,5	6		16		
Toplam	19	47,5	511,5	88,57	4,5	5

Tablo XVd- Saçlı Ceridi aşiretinin 1844 yılı tarım ürünleri aşar miktarı*

hane/numro	hınta çeki	şair çeki	dühan kıyye	susam çeki	darı çeki	ceviz çeki
1/1	3	5			16	1
2/4	5	3				
3/6		8		3	16	
8/13		3	5			
Toplam	8	19	5	3	32	1

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

Tablo XVe- Elçi Aşireti'nin 1844 yılı tarım ürünleri aşar miktarı*

hane/numro	hınta çeki	şair çeki	susam çeki	darı çeki	kumdarı çeki	koza kıyye
1/1	3	5	10	3		
17/18	8	18		35		
20/22	0,5	12		3		
22/26	5	8				
37/47	6,5	3,5		3		
38/49	4,5	4				
57/69		4				
61/74		50		6		140
62/77				10		
64/80	20	12				
74/92				4		
81/101	6	10		5		
103/123				10	8	
105/128		12				
108/133				8		
Toplam	53,5	138,5	10	87	8	140

Tablo XVf- Çakal Aşireti'nin 1844 yılı tarım ürünleri aşar miktarı*

hane/numro	hınta çeki	şair çeki	darı çeki
1/1			3
9/10	3		3
Toplam	3		6

*Yalnızca zirai ürün aşarı olan haneler verilmiştir.

Tablo XVIa- Salihli'de Yerli Müslim'in hane ve türler itibariyle hayvan adedi

hane/ numro	sağman inek	dişi dana	erkek dana	diğe	çift mandası	sağman manda	kısır manda	mandası diğesi	malak	öktüz	tosun	kısırak	tay	bargır	merkeb	sıpa	sağman kovanı	arı kovana
	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet	adet
1/1	2	1	1		2	1				2				1	2			
3/6	1	1	1		2									2	2			
5/11	3	2	1		2	2												
6/13					2					2				2	2			
7/14		1				1											1	
8/16		1	1			1	1											2
9/18		1		1	2	1												
10/20		1		1		1												
11/21					2					1					1			
12/24						3			2									
14/26			2			2					1			1				
15/27		2	1			1									1			
16/28															2	1		
17/29					2	2		2	2					1	2			
-/31			1		2	1		1	2									

Nejdet Bilgi

19/34	1				2	2							1					
20/37	4	1	1		1	1			2			1		1				
21/39	1	1	1															
23/41					2	4		1	2		1	1		1	1		6	
24/42					2							1						
25/48	1	1																
26/49					2				2					1				
28/53			1			1								1				
29/58	1			2				1										
30/60		1			2									1				
32/65		1	1			1								1				
33/66		1				1								1				
34/70										2				1				
36/75	1	1				1		1					1					
37/78													1					
38/79	2				1								1					
39/81						1								1				
43/85	1	1	1						2									
44/86	2	2	4											1		5	8	
46/88					1	1		1					1					
47/89						1				2	2		1					
48/90	2												1	1				
51/94	1			1						2		1	1					
52/99	2		1	3	2	3		2		2								
Topl.	25	20	18	8	31	33	1	3	8	17	1	9	4	16	24	3	5	16

Tablo XVİb- Salihli'de Reaya/Rum nüfusun hane ve türler itibariyle hayvan adedi

Hane/ numro	sağman inek adet	erkek dana adet	düğe adet	çift mandası adet	sağman manda adet	kısrak adet	tay adet	bargir adet	merkeb adet	sıpa adet	sağman koyun adet	erkek koyun adet
1/1	3				1			1				
2/2								1				
5/5	2	4	3						1			
6/6				4				2				
7/10				2								
11/20								1				
17/26							1	1				
19/28							1	1			80	70
20/29									1	1	70	60
21/30						2	1		1		40	50
22/31									1		40	45
23/32									1		40	50
24/33											30	28
25/34										1	35	30
26/35											40	50
27/36											30	20
28/37							1					
Toplam	5	4	3	6	1	3	3	7	5	2	405	403

Tablo XVİc- Salihli'de Aşiret-i İfraz-ı Ceridi'nin hane ve türler itibariyle hayvan adedi

Temettuat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

hane/ numro	sağman inek adet	dölsüz inek adet	dişi dana adet	erkek dana adet	diğe	sağman mandı ököz adet	tosun adet	kısrak adet	esb adet	tay adet	bagir adet	merkeb adet	kaur adet	sağman kovun adet	sağman keci adet	erkek keci adet	ar adet	kovani
1/1	3							1	1					11	25			28
2/2	4		1				1				1				16			12
3/3	2			1	1	2						2		25				
4/4												2						
5/5		1		1							1	1			15			
6/7	1	1	2			2		1			1	1			15			
7/9	1	1		1				1		1	1				16			
8/10	1	1		1				2		1					7			12
9/11	1			1							1				6			4
10/12	1		1												10			
11/13												1			11			12
12/14	4	3	1	2				2		1	1				63			28
13/16	2	1					1	2			1	2						
14/19	2	1				2		1		1		1		16	24			
15/20	1	1						1										
16/21	1											1			13			
17/22	2	1																
18/24	1		1								1				5			
19/25												1			5			
20/27	2		1	1		2								20				21
21/28	4	2	1	1				1				1	1	7	18			15
22/30	2	1				2	1	1			1				38			
23/31	1											1						
24/32		1													5			
25/33	1	1				1						1	1					
26/37	2	1						1			1			21				
27/40	2	3		3								1			12			
28/41	2											1			9			
29/42															5			
30/43	1			1											9			
31/45	2				1	2	1					1						
32/46	1				1							1			15			13
33/47	3		1				1					1						
34/48	2											1			8			
36/50	1											1			15			5
37/52						2				1		1			22			7
38/53	2														8			
39/54	2			1		2						1						30
40/55	3		1	1								1		10	20			
43/59																		15
44/61												1			13			9
45/63												1			14			
46/64	1			1								1			5			9
47/66	1	1		1		2	1					1						
48/68	1	1				1	1					1						
49/69												1			5			
50/70	3		2	1	1	2						1						
51/71	1	1																

Nejdet Bilgi

52/74	3	1					2					1	1						
53/75	2		2	1			2		2		1				35	20			11
54/77	1		1	1	1				4		1		1			48	9		
55/78	1	1							3		1	1				32	6		
56/79	1			1									1			17	2		
57/80							2		1		1		1			37			
58/81	2	1		1									1			11			
59/82	1												1						
60/83	1		1	2			2					1	1			14			
Toplam	79	26	16	24	5	1	29	7	24	1	9	13	39	2	145	631	17	231	

Tablo XVId- Salihli'de Aşiret-i Saçlı Ceridi'nin hane ve türler itibariyle hayvan adedi

hane/ numro	sağman inek adet	dölsüz inek adet	erkek dana adet	düğe adet	öküz adet	kısırak adet	tay adet	bargir adet	merkeç adet	sağman koyun adet	deve adet	sağman keçi adet	erkek keçi adet	arı adet	kovanu adet
1/1	3	2	1	1	2			1	2		4	40	3		
2/4	4		1	1	2	3	1	1	1			14			2
3/6	2	1	1			1		1	1						
4/9	3		1	2	2				3						
6/11	1		1						3						
7/12	3	1			3		2		2						
8/13	1	1				1			1	5					
9/15	2											11			
Toplam	19	5	5	7	7	6	1	3	13	5	4	65	3	2	

Tablo XVIe- Salihli'de Elçi Aşireti'nin hane ve türler itibariyle hayvan adedi

hane/ numro	sağman inek ad.	dölsüz inek ad.	erkek dana ad.	dişi dana ad.	buzbağı ad.	düğe ad.	sağman koyun ad.	erkek/yoç koyun ad.	kuzu ad.	erkek keçi ad.	sağman keçi ad.	sağman manda ad.	dölsüz manda ad.	erkek manda malağı ad.	manda danası ad.	osun ad.	öküz ad.	deve ad.	dölsüz deve ad.	teş ad.	bargir ad.	kısırak ad.	dölsüz kısırak ad.	sağır kısırak ad.	erkek tay ad.	dişi tay ad.	merkeç ad.	dişi merkeç ad.	arı ad.	kovanu ad.		
1/1	5	6	1			1											4	2	4	1	1	1					3					
2/3	3	3				1																					2					
3/4	2	1				2					15																2					
4/5	1		1								4																1					
6/7	2					1																1					1	1				
7/8	6		5			5	22								1							1	1				1	1				
8/9	1	1	1			1																1					2					
9/10	5	1	1			5	3																1		1		1	2				
10/11	1	1	1			2											1										1	1				
12/13	1					1																					1	1				
13/14	2				2												2										1					
14/15	5	1	1			2	20															2	3		1		1	1				
15/16	5	1				5	15									1																
16/17	3	1	2			2					21					2										2					8	
17/18	3	5	1			1	8	4	4							1						1	2		1		3					
18/20	5						5	2																			1	1				
19/21	5	2	1			4	20									1							4									
20/22	3	3				3	12									1							2		2		1					
21/24	2					1											1										1					
22/25	1	2																														
22/26	1					2																										
23/28	2	2	1			3	4																1		1		2	1				
24/29	4		1			4	3																2		2		1					
25/30	6	2	2			3	7									1							4		1	1						
26/31	3	2	1			1																				1						
27/32		2	2																													

Nejdet Bilgi

97/118	5					1	3												1										
98/119		1	2		3		3					13	63						1	3		1							
99/119	3	2	3			3	7					15	70			1	1	1			1		2						
100/120	2	2	1	2			5				5	28			1	1	1					1	1						
101/121	2	2	1																				4						
102/122	3		1	1								16					1						2						
103/123	2		1			2				1				2				1			1								
104/127	5	2	1	1							2						1	4				1	3						
105/128	2		2			1	15																1						
106/130			1	1																			2						
107/132	2	2	2				14									5			1			2	2						
108/133	3	2	3													4				1	2	1							
109/135	1								2													1							
110/136	3	4	2			2								3		1						1							
111/137	2	2	1																	3		2	1						
112/138	1	2																		2		1	1						
113/139	1	2																	2			1	1						
114/140	2																						1						
115/141	2	2																					1						
116/142	2	1																					1						
Toplam	288	130	106	10	7	147	356	13	4	33	297	4	1	2	1	16	28	5	4	10	19	104	7	14	45	10	111	19	122

Tablo XVI- Salihli'de Çakal Aşireti'nin hane ve türler itibarıyla hayvan adedi

hane/numro	sağman inek adet	dölsüz inek adet	erkek dana adet	düğe adet	öküz adet	kısırak adet	tay adet	barğır adet	merkeb adet	sağman koyun adet	kuzu adet	sağman keçi adet	oğlak adet	dölsüz deve adet	arı adet	kovanı adet
1/1	1	2	1	1					1	1			9	4		5
2/3	2	2	1	3	3	2			1	3						
3/4	1	1	3			2	1	1	1	16	10					
4/5	2	1	1	1						3						
5/6										2						
6/7										1						
7/8										2						
8/9													8			
9/10	3	2	1							1		50	10			16
Toplam	9	8	7	5	3	4	1	3	14	16	10	67	10	4		21

Tablo XVIIa- Salihli'de Yerli Müslim nüfusun hane itibarıyla gelir grupları ve gelir miktarı-1

hane/numro	mezaru tarla krs	kıraya verdiği tarla krs	müsterir doğdu tarla krs	bağ krs	yoncalık krs	kırsi şerik hissesi/ortakçılık krs	ceviz eşarı krs	sağman inandı krs	sağman inek krs	sağman koyun krs	helvacilik krs	çiftçilik krs	tavuk inancı/düğerlik krs	deyirbanlık krs	sağırmaç krs	Zebtiye miferliği krs	muallim-i şubyan krs	inanlık krs
1/1	2953,5							100	100									
-/2						218												
-/3						70,5												
2/4	162																	
-/5						72												
3/6	1078								50									
-/7						244												
-/8						70,5												
-/9						189												
-/10																		
5/11	247,5							200	150									
-/12						157												
6/13	3231																	
7/14	317,5				60			100										
-/15						272												
8/16	36	35					63	100										200
-/17						36												
9/18	112,5	40						100				900						

Temettuat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

-/19				112,5														
10/20					100			900										
11/21	626																	
-/22				531,5														
-/23				94,5														
12/24		161					300											
13/25	100																	
14/26							200					950						
15/27								50										
16/28																		
17/29	819,25							100										
18/30				191														
-/31	727							100										
-/32				180														
-/33				84														
19/34	427,5						200	50										
-/35				81														
-/36				112,5														
20/37	542,25							100	200									
-/38				125														
21/39	254,5								50									
22/40																		
23/41	661							400										
24/42	776,5																	
-/43				165														
-/44				157,5														
-/45				82,5														
-/46				118														
-/47				118														
25/48									50									
26/49	324																	
-/50				108														
-/51				216														
27/52																		
28/53	330,5								100									
-/54				45														
-/55				82,5														
-/56				112,5														
-/57				67,5														
29/58	63								50								500	
-/59				63														
30/60	330,25																	550
-/61				101														
-/62				70,5														
-/63				67,5														
31/64																		
32/65									100									
33/66	841								100									
-/67				199														
-/68				171,5														
-/69				194														
34/70	521																500	
-/71				141,5														
-/72				414														
-/73				92,5														
35/74	331																500	
36/75			213,75						100	50							350	
-/76				330,5														
-/77				78,5														
37/78		50																
38/79	499,5									100								
-/80				90														
39/81									100									
40/82																		500
41/83																		
42/84			1485															
43/85	720									200								
44/86	480,5		42,75							100	60							

Nejdet Bilgi

45/87																			
46/88								100											
47/89								100											
48/90	67,5								100			550							
-/91						135													
49/92																			
50/93			2137,5																
51/94	1537,5									50									
-/95							826												
-/96							327												
-/97							237,5												
-/98							148												
52/99									300	100									
100																			
101																			
102																			
103																			
	19117,75	286	3836,25	42,75	60	7800,5	63	3100	1450	60	900	900	550	950	1350	500	500	550	200

Tablo XVIIa- Salihli'de Yerli Müslim nüfusun hane itibariyle gelir grupları ve gelir miktarı-2

hane / numro	etmekçi furunu kirası	bağçevan mağazası kirası	bakırcı dükkanı kirası	kahvehane kirası	sabunhane kirası	dühhancı dükkanı kirası	berber dükkanı	âsiyab kirası	dükkan kirası	ingedik	malband dükkanı kirası	malbandlık	kahveciilik	mağaza kirası	börekçi dükkanı icar	arı kovanı	hizmetkarlık	incedmandan bir senede tahminen temettüatı
	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş
1/1							150											3303,5
-/2																		218
-/3																		70,5
2/4									500									662
-/5																		72
3/6													60					1188
-/7																		244
-/8																		70,5
-/9																		189
-/10																		
5/11													1500	200				2297,5
-/12																		157
6/13			30	300		50					100				250			3961
7/14													1250	150				1877,5
-/15																		272
8/16		80														16		530
-/17																		36
9/18																		1152,5
-/19																		112,5
10/20	300												100					1400
11/21																		626
-/22																		531,5
-/23																		94,5
12/24									500									461
13/25																		600
14/26													750					1150
15/27																		800
16/28										250								250
17/29																		919,25
18/30																		191
-/31																		827
-/32																		180
-/33																		84
19/34																		677,5
-/35																		81
-/36																		112,5
20/37																		842,25
-/38																		125
21/39										350								654,5
22/40										500								500
23/41																48		1109

Temettuat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılım Ortalarında Salihli

24/42																			776,5
-/43																			165
-/44																			157,5
-/45																			82,5
-/46																			118
-/47																			118
25/48																	600		650
26/49																			324
-/50																			108
-/51																			216
27/52																		600	600
28/53																		450	880,5
-/54																			45
-/55																			82,5
-/56																			112,5
-/57																			67,5
29/58																			613
-/59																			63
30/60																			880,25
-/61																			101
-/62																			70,5
-/63																			67,5
31/64																		500	500
32/65																		500	600
33/66																			941
-/67																			199
-/68																			171,5
-/69																			194
34/70																			1021
-/71																			141,5
-/72																			414
-/73																			92,5
35/74																			831
36/75																			713,75
-/76																			330,5
-/77																			78,5
37/78																		980	1030
38/79																			599,5
-/80																			90
39/81																		450	550
40/82																			500
41/83																		400	400
42/84																			1485
43/85																			920
44/86																			747,25
45/87																		64	
46/88																		700	800
47/89																			900
48/90																			717,5
-/91																			135
49/92																			500
50/93																		500	2137,5
51/94																			1587,5
-/95																			826
-/96																			327
-/97																			237,5
-/98																			148
52/99																		300	1200
100																			1900 3550
101																			400
102																			900
103																			600
Topl.	300	80	30	300	300	50	150	3800	3550	5000	100	700	4000	510	250	128	2880	64344,25	

Tablo XVIIb- Salihli' de Reaya/Rum nüfusun hane itibariyle gelir grupları ve gelir miktarı-1

Nejdet Bilgi

hane / numro	mezru' iaria	şerik hissesi/ ortaklık	sağman manda	sağman tinek	sağman koyun	yoç koyun	yağhane hissesi	yağenlik	yapuculuk/ yapucu çiraklığı	bağkalik	hançelik	bağşevanlık	menzil kırası	işci dükkani kırası
	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş
1/1			100	150			1000							
2/2								750						
3/3										750				
4/4										1000				
5/5				100					650					
6/6	593,75							500					80	120
-7		208,5												
-8		270,5												
-9		116,5												
7/10	923,5										1500			
-11		141,5												
-12		307,5												
-13		236												
-14		236												
-15		226,5												
-16		238,5												
8/17														
9/18									700					
10/19														
11/20														
12/21									800					
13/22									250					
14/23														
15/24										1000				
16/25														
17/26														
18/27												350		
19/28						960	280							
20/29						840	240							
21/30						480	200							
22/31						480	180							
23/32						480	200							
24/33						360	112							
25/34						420	120							
26/35						480	200							
27/36						300	80							
28/37														
29/38														
30/39														
31/40														
32/41														
33/42														
Toplam	1517,25	1981,5	100	250	4800	1612	1000	1250	2400	2750	1500	350	80	120

Tablo XVIIb- Salihi'de Reaya/Rum nüfusun hane itibariyle gelir grupları ve gelir miktarı-2

hane / numro	şemerci dükkani kırası	etmekçilik/ etmekçi cırağı	etmekçi fırunu kırası	yağhane kırası	sabunculuk	sabunhane kırası	berber dükkani kırası	değirmencilik	ırgadlık	ımağaza kırası	yemişçi dükkani kırası	hizmetkarlık	mecrundan bir senede tahminen temettüleri
	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş	krş
1/1		1000											2250
2/2		750											1650
3/3													750
4/4													1000
5/5													750
6/6	180		350	410		450	100			100			2883,75
-7													208,5
-8													270,5
-9													116,5
7/10													2423,5
-11													141,5

Temettuat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılım Ortalarında Salihli

-/12																					307,5	
-/13																						236
-/14																						236
-/15																						226,5
-/16																						238,5
8/17							2000															2000
9/18																						700
10/19		1000																				1000
11/20		1000																				1000
12/21																						800
13/22																						250
14/23			200																			200
15/24																						1000
16/25			500																			500
17/26		1000																				1000
18/27																						350
19/28																						1240
20/29																						1080
21/30																						680
22/31																						660
23/32																						680
24/33																						472
25/34																						540
26/35																						680
27/36																						380
28/37												1500										1500
29/38												1500										1500
30/39												700										700
31/40														500								500
32/41																		750				750
33/42												1000										1000
Toplam	180	5450	350	410	2000	450	100	4700	500	100	150	750									34850,75	

Tablo XVIIc- Salihli'de Aşiret-i İfraz-ı Ceridi nüfusun hane itibariyle gelir grupları ve gelir miktarı

Hane / numro	meznu' tarifu	bağ	yerlik hissesi/ orakçılık	ceviz eşçarı	sağman manda	sağman inek	sağman koyun	sağman keçi	erkek keçi	beylik ücreti	odunculuk	çiftçilik	imamlık	zukurat	ırgadlık	arı kovanı	mecmuanadan bir senede tahminen feymattan
1/1						150	132	225								224	731
2/2	90					200		144								108	542
3/3	216	36				100		225									577
4/4																	
5/5	63	180						135									378
-/6			63														63
6/7	261	90				50		135				150					686
-/8			37														37
7/9						50		144								160	354
8/10						50		63								96	209
9/11						50		54							150	32	286
10/12		45				50		90							150		335
11/13								99							100	96	295
12/14	48,75	45				200		567								224	1084,75
-/15			48,5														48,5
13/16	155					100					150						405
-/17			45														45
-/18			110														110
14/19	220,5					100	192	216									728,5
15/20						100											400
16/21	76,5					50		117					150		300		393,5
17/22	63					100									150		313
-/23			63														63
18/24		45				50		45							200		340
19/25	157,5							45							200		402,5
-/26			157														157

Nejdet Bilgi

20/27	428,75				100	240											168	936,75
21/28	178	180		112,5	200	84	162		1600								120	2636,5
-/29			66															66
22/30	406,25				100		342											848,25
23/31	76,5				50							250						376,5
24/32							45					250						295
25/33	914				100	50												1064
-/34			275,5															275,5
-/35			275,5															275,5
-/36			275,5															275,5
26/37	152				100	252												504
-/38			81															81
-/39			71															71
27/40					100		108				200							408
28/41					100		81				150							331
29/42	67,5	90					45					250						452,5
30/43	60,75				50		81					150						341,75
-/44			61															61
31/45	337,5	45			100													482,5
32/46	92,25				50		135									104		381,25
33/47	20,25				150						250							420,25
34/48	22,5				100		72											194,5
35/49																		
36/50	99				50		135									40		324
-/51			49,5															49,5
37/52	99						198									56		353
38/53	87,25				100		72											259,25
39/54	116				100											240		456
40/55	188				150	120	180				250							888
41/56	137,25											200						337,25
-/57			78															78
42/58	159,5	90,5																250
43/59	162	49,5														120		331,5
-/60			63															63
44/61	37,75						117					200				72		426,75
-/62			42,5															42,5
45/63	206	116					126											448
46/64	155	75,5			50		45									72		397,5
-/65			315															315
47/66	41,5	75,5		155	50													322
-/67			18															18
48/68	185,75	75,5		155	50													466,25
49/69	90						45											135
50/70	416				150													566
51/71	434,5				50													484,5
-/72			130															130
-/73			225															225
52/74	320,75				150													470,75
53/75	394,75	85,5		155	100	420	180									88		1423,25
-/76			35															35
54/77					50		432	36										518
55/78					50		288	24										362
56/79					50		147	8										205
57/80	112,5						327											439,5
58/81					100		99					200						399
59/82					50													50
60/83	978,75				50		126											1154,75
Topl.	8528,75	1324	2585	577,5	100	4000	1440	5892	68	1600	500	150	400	250	2750	2020		32185,25

Tablo XVIIId- Salihli’de Aşiret-i Saçlı Ceridi nüfusun hane itibarıyla gelir grupları ve gelir miktarı

hane / numro	mezru' tarifa	buğ	şerik hissesi/ ortakçılık	sağman inek	sağman koyun	sağman keçi	erkek keçi	ırgadlık	arı kovarı	mecmumundan bir senede tahminen temettüat
	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş
1/1	1023,25				150		360	12		
-/2			155							1545,25

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılım Ortalarında Salihli

-/3				75															75
2/4	442						200				126							16	784
-/5							35												35
3/6	617,25						100												717,25
-/7							398												398
-/8							150												150
4/9																			300
5/10																			300
6/11																			350
7/12																			450
8/13	112																		222
-/14																			113,5
9/15	50																		649
Toplam	2244,5						926,5				60							16	6244

Tablo XVIIe- Salihli'de Elçi Aşireti'nin hane itibariyle gelir grupları ve gelir miktarı

hane / numro	mezru' tarla krş.	tarla ıcar krş.	sağman inek krş.	sağman+ er-kek keç krş.	sağman+erkek koyun krş.	sağman maanda krş.	arı koyun krş.	ücutet krş.	ırgedlik krş.	hizmetkarlık krş.	çobanlık krş.	eşkinçilik krş.	kısrak bayantlığı krş.	deve barmulesi krş.	şifkettarı / öraklıktan krş.	aşiret imamı krş.	beylik ücreti krş.	mecmuan dan bir senede tahminen temettüat krş.	
1/1	930			250															10180
-/2																			450
2/3		10		150															160
3/4				100	135					350									585
4/5				50	36					350									436
5/6																			
6/7				100						350									450
7/8				300		198				1800									2298
8/9				50						500									550
9/10				250		36				500									786
10/11	162			50						550									762
12/13				50						550									600
13/14				100						250									350
14/15				250		240													490
15/16				250		180				250									680
16/17				150	189		64			250									653
17/18	1779,5			150		100													2029,5
-/19																			412
18/20				250		68													318
19/21				250		240													480
20/22	209,5			150		144				250									753,5
-/23																			209
21/24	405			100															505
22/25	405			50						500									955
22/26	695			50															745
-/27																			78,5
23/28				100		48				350									498
24/29				200		36													236
25/30				300		84				550									934
26/31				150						250									450
27/32				250															250
28/33				250		24				350									624
29/34				50						200									250
30/35																			400
31/36	740			250							400								990
-/37																			280
-/38																			90
-/39																			150
32/40										250									250
33/41						784													784
34/42										250									250
35/43				50															50
36/44	1143			250															1393
-/45																			236

Nejdet Bilgi

-/46										135		135
37/47	1092,5	150										1242,5
-/48										65		65
38/49	443,5	300										743,5
-/50										49		49
39/51		100	360									460
40/52		50	54			96		350				550
41/53		100	252			160		550				1062
42/54						24						24
43/55		100	54			360						514
44/56		100						200				300
45/57	180	400										580
46/58		50	50			120						220
47/59		150										150
48/60		100				24						124
49/61		50						400				450
50/62		50										50
51/63		50						350				400
52/64		250	60									310
53/65		100						550				650
54/66		400						400				800
55/67		250	132					300				682
56/68		150	144					250				544
57/69	81	250										331
-/70										81		81
58/71		100	400	96								596
59/72			50									50
60/73		200						300				500
61/74	1871,5	300										2171
-/75										600		600
-/76										100		100
62/77	231	250	156									637
-/78										230		230
63/79		350				1500						1850
64/80	1563,5	100	480	200		1500						3843,5
-/81										525,5		525,5
-/82										512,5		512,5
65/83		50						300				350
66/84		50						250				300
67/85		150						350				500
68/86		50						350				400
69/87		50							350			400
70/88		50						350				400
71/89		50										50
72/90		50						250				300
73/91		100							350			400
74/92	117	150			80							347
-/93										112		112
75/94		150				1500						1650
76/95		50						300				350
77/96								400				400
78/97		50							400			450
79/98	112,5	100						200				412,5
-/99										112,5		112,5
80/100		50							350			400
81/101	1549	250			200							1999
-/102										45		45
82/103										602*		602
83/104		100						300				400
84/105		100										100
85/106		100							800			900
86/107		50						400				450
87/108		100	60					400				560
88/109		100						300				400
89/110		100							300			400
90/111		100						400				500
91/112		100						400				500
92/113		50						400				450

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılım Ortalarında Salihli

93/114		50																		50
94/115		150							400											550
95/116		250		240																490
96/117		150		48							300									498
97/118		250		36																286
98/119		150	619	144																913
99/119		150	690	84	16															940
100/120		100	293	60																453
101/121		100		32					300											432
102/122		150	144							250										544
103/123	584	100																		684
-/124																			246	246
-/125																			202,5	202,5
-/126																			135	135
104/127		250																		250
105/128	198	100		180																478
-/129																			198	198
106/130	720																		1000	1720
-/131																			720	720
107/132		100		168				2500												2768
108/133	207	150																		357
-/134																			207	207
109/135		50							350											400
110/136		150																		700
111/137		100									300									400
112/138		250						900												1150
113/139		50								500										550
114/140		100								300										400
115/141		100								350										450
116/142		100																		100
Toplam	15419,5	160	15150	2826	4302	400	944	9700	16000	2050	2700	800	300	2050	6783,5	1000	7500	88085	88085	

*Defterde bu kişinin ortaklık gelirinin sonra yazılacağı belirtilmiş fakat yazılmamıştır.

Aynı miktarda vergi ödeyen diğer aşiret mensuplarının gelirlerinin ortalaması alınarak, tahmini bir miktar tespit edilmiştir.

Tablo XVIII- Salihli’de Çakal Aşireti’nin hane itibarıyla gelir grupları ve gelir miktarı

hane/ numro	mezru' tarla		çiftçiliğinden	şerik hissesi/ ortakçılık	sağman inek	sağman koyun	sağman keçi	deve hamulesinde	çobanlığında	demircilik sanatından	ırgatlık	arı kovarı	mecmurdan	
	kuruş	kuruş											kuruş	kuruş
1/1	168				50		81	1000	kuruş	300			40	1639
-/2				61										61
2/3		300			100									400
3/4					50	198			250					498
4/5					100					300				400
5/6												300		300
6/7												300		300
7/8												400		400
8/9							72					300		372
9/10	492,5						450			400			16	1358,5
-/11				250										250
Toplam	660,5	300	311	300	198	603	1000	250	1000	1300	56	5978,5	5978,5	

Tablo XVIIIa-Salihli’de Yerli Müslim nüfusun vergi nüfusu itibarıyla vergileri

hane/ numro	bir senede virgüsü/ virgü-yi mahsusa	âşar vergisi	bedel-i öşr-i bostan	üzüm vergisi	yıllık toplam vergi
	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş
1/1	600	335,25			935,25
2/4	80	32			112
3/6	500	215,75	10		725,75
5/11	700	20			720
6/13	1000	297	20		1317

Nejdet Bilgi

7/14	700	56			756
8/16	90	8			98
9/18	500				500
10/20	500				500
11/21	610	113,25			723,25
13/25	185				185
14/26	335				335
15/27	300				300
16/28	50				50
17/29	965	88	10		1063
-/31	500	42	40		582
19/34	560	88			648
20/37	450	68			518
21/39	260	7,75	25		292,75
22/40	140				140
23/41	915	48	30		993
24/42	460	111			571
25/48	250				250
26/49	200	72			272
27/52	200				200
28/53	300	56,75			356,75
29/58	200	14			214
30/60	250	30	20		300
31/64	150				150
32/65	200				200
33/66	490	178,5			668,5
34/70	400	113			513
35/74	250	73,5			323,5
36/75	250		30		280
37/78	200				200
38/79	480	75			555
39/81	80				80
40/82	80				80
41/83	60				60
42/84	215	100			315
43/85	250	97,5			347,5
44/86	250	42,75		4,5	297,25
46/88	150				150
47/89	200				200
48/90	150				150
49/92	125				125
50/93	50	275			325
51/94	400	318,75	20		738,75
52/99	600				600
Toplam	16.830	2.976,75	205	4,5	20.016,25

Tablo XVIIIb-Salihi'de Reaya/Rum nüfusun vergi nüfusu itibariyle vergileri

hane/ numro	bir senede virgüsü/ virgü-yi mahsusa	âşar vergisi	bedel-i öşr-i bostan	maktu' suretiyle meblağın verdiği	bedel-i rûsum-ı yapağı	haymesi??	yıllık toplam vergi
	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

1/1	457,5						457,5
2/2	457,5						457,5
3/3	157,5						157,5
4/4	500						500
5/5	200						200
6/6	500	126,25	10				636,25
7/10	400	268	20				688
8/17	415			1200			1615
9/18	100						100
10/19	217						217
11/20	460						460
12/21	100						100
15/24	420						420
17/26	440						440
19/28					82	75	157
20/29					46	40	86
21/30					32	29	61
22/31					46	42,5	88,5
23/32					50	45	95
24/33					32	29	61
25/34					38	32,5	70,5
26/35					50	45	95
27/36					25	22,5	47,5
28/37	250						250
30/39	80						80
31/40	50						50
33/42	75						75
Toplam	5279,5	394,25	30	1200	401	360,5	7665,25

Tablo XVIIIc-Salihli'de Aşiret-i İfraz-ı Ceridi nüfusun vergi nüfusu itibariyle vergileri

hane/ numro	bir senede virgüsü/ virgü-yi mahsusata	mirisi	yaylak ve kışlak	âşar vergisi	bedel-i öşr-i ceviz	yıllık toplam vergi
	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş
1/1	20	100	18			138
2/2	15	80	14			109
3/3	15	80	14	18		127
5/5	10	45	10	33		98
6/7	10	58	12	34		114
7/9	10	60	10			80
8/10		50	10			60
9/11		15	10			25
10/12		15	5	5		25
11/13		20	5			25
12/14	10	80	10	17		117
13/16	10	80	10	47		147
14/19	10	80	10	24		124
15/20		40	15			55
16/21		15	9	8		32
17/22		16	8	8		32
18/24		15	10	5		30
19/25		25	10			35
20/27	7,5	80	10	37,75		135,25

Nejdet Bilgi

21/28				49	15	64
22/30	10	80	30	41,25		161,25
23/31		20	15	8		43
24/32		30	20			50
25/33		50	30	37		117
26/37		70	50	33,75		153,75
27/40		50	15			65
28/41		20	15			35
29/42		25	15	10		50
30/43		25	15	12		52
31/45		70	20	37		127
32/46		60	20	10,5		90,5
33/47		40	20	4,5		64,5
34/48		45	25			70
36/50		35	15	12		62
37/52	10	35	15	12		72
38/53		35	15	10,5		60,5
39/54	7,5	70	22,5	15,75		115,75
40/55		70	30	42		142
41/56		35	15	13		63
42/58		30	18	22,5		70,5
43/59		40	17	29		86
44/61		40	18,5	9		67,5
45/63		40	20	36,75		96,75
46/64		40	20	12,5		72,5
47/66		40	18	6,75		64,75
48/68	21	70	40	50,5		181,5
49/69		20	17			37
50/70		40	16	26,25		82,25
51/71		40	11	56		107
52/74	10	60	20	21,25		111,25
53/75	10	80	30	67,5		187,5
54/77	10	70	40			120
55/78		50	30			80
56/79		20	10			30
57/80		60	20	5		85
58/81		60	20			80
59/82		15	10			25
60/83		40	20	112,5		172,5
Topl.	196	2674	998	1040,5	15	4923,5

Tablo XVIIIId-Salihli'de Aşiret-i Saçlı Ceridi nüfusun vergi nüfusu itibariyle vergileri

hane/ numro	bir senede virgüsü/ virgü- yi mahsusa	mirisi	yaylak ve kışlak	âşar vergisi	yıllık toplam vergi
	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş
1/1	200	300	15	139	654
2/4	200	200	10	57	467
3/6	100	100	10	177	387
4/9		50	10		60
5/10		20	10		30
6/11		30	10		40

Temettüat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılım Ortalarında Salihli

7/12		40	10		50
8/13		70	20	52	142
9/15		135	20	24	179
Toplam	500	945	115	449	2009

Tablo XVIIIe-Salihli'de Elçi Aşireti'nin vergi nüfusu itibariyle vergileri

hane/nu m.	virgü-yi mahsusa	mîrîsi / mal-ı mirisi/ bir senede miriden vermiş olduğu	âşar	bedel-i öşr-i bostan	yıllık toplam vergi
	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş
1/1	42	190	262,75	4	498,75
2/3		47,5			47,5
3/4		47,5			47,5
4/5		47,5			47,5
6/7		47,5			47,5
7/8		237,5			237,5
8/9		95			95
9/10		167,5			167,5
10/11		47,5			47,5
12/13		67,5			67,5
13/14	21	47,5			68,5
14/15		142,5			142,5
15/16		142,5			142,5
16/17		142,5			142,5
17/18	42	332,5	327		701,5
18/20		47,5			47,5
19/21		213,75			213,75
20/22	10,5	118,75	68,25		197,5
21/24	21	47,5			68,5
22/25	21	47,5			68,5
22/26		47,5	77		124,5
23/28	10,5	70,75			81,25
24/29		142,5			142,5
25/30		237,5			237,5
26/31		118,75			118,75
28/33		166			166
31/36	42	237,5			279,5
32/40		47,5			47,5
33/41		95			95
34/42		47,5			47,5
35/43		23,75			23,75
36/44	42	190	195	12	439
37/47	21	356	88,25	8	473,25
38/49	21	118,75	56,5	12	208,25
39/51		118,75			118,75
40/52		166			166
41/53		137,5			137,5
42/54		118,75			118,75
43/55		71,25			71,25
44/56		47,5			47,5
45/57	10,5	95			105,5

Nejdet Bilgi

46/58		23,75			23,75
47/59		95			95
48/60		95			95
49/61		23			23
51/63		47,5			47,5
52/64	10,5	190			200,5
53/65		142,5			142,5
54/66		237,5			237,5
55/67		118,75			118,75
56/68		95			95
57/69	10,5	95	16		121,5
58/71	10,5	95			105,5
59/72		23			23
60/73		47,5			47,5
61/74	21	190	371,5	20	602,5
65/83		95			95
66/84		47,5			47,5
67/85		95			95
68/86		95			95
69/87		95			95
70/88		95			95
71/89	10,5	475			485,5
72/90		47,5			47,5
73/91		95			95
74/92	10,5	95	21		126,5
75/94		190			190
76/95		47,5			47,5
77/96		95			95
78/97		95			95
79/98	10,5	47,5			58
80/100		47,5			47,5
81/101	42	427,5	120	4	593,5
82/103	21	47,5			68,5
83/104		47,5			47,5
84/105		95			95
85/106		95			95
86/107		95			95
87/108		142,5			142,5
88/109		23			23
89/110		166			166
90/111		142,5			142,5
91/112		47,5			47,5
92/113		47,5			47,5
93/114		47,5			47,5
94/115		90			90
95/116		190			190
96/117		190			190
97/118		261,75			261,75
98/119	10,5	475			485,5
99/119	10,5	475			485,5
100/120		475			475
101/121		95			95

Temettuat Defterlerine Göre XIX. Yüzyılın Ortalarında Salihli

102/122		47,5			47,5
103/123	21	118,75	94,5	15	249,25
104/127		95			95
105/128	10,5	142,5	48		201
106/130	10,5	95			105,5
107/132		570			570
108/133	10,5	95	42		147,5
109/135		95			95
110/136		285			285
111/137		190			190
112/138		285			285
113/139		95			95
114/140		47,5			47,5
115/141		47,5			47,5
116/142		47,5			47,5
Toplam	525	14139,3	1787,75	75	16527

Tablo XVIII-Salihli’de Çakal Aşireti’nin vergi nüfusu itibarıyla vergileri

hane/ numro	bir senede mirisi	bir sende ifraz	âşar vergisi	bedel-i öşr-i kovan	yıllık toplam vergi
	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş	kuruş
1/1	200	50	12	3,75	265,75
2/3	50				50
3/4		50			50
4/5		50			50
5/6		20			20
6/7		20			20
7/8		30			30
8/9		30			30
9/10	200	110	60	1,5	371,5
Toplam	450	360	72	5,25	887,25

